

ВИДАВНИЦТВО "ДОРОГА ПРАВДИ" ч. 68

Обгортка мистця
Мирона Левицького

Printed by
HARMONY PRINTING LTD.
3194 Dundas St. W., Toronto, Ont., Canada, M6P 2A3

Присвячую Дорогій

ВАЛІ

*з подякою
за разом пройдене
життя*

DISTANT STARS

— by —

Michael Podworniak

P O E M S

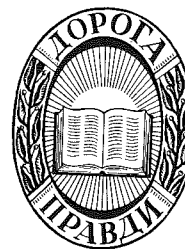

Published by "Doroha Pravdy"
(Ukrainian)

МИХАЙЛО ПОДВОРНЯК

ДАЛЕКІ ЗОРІ

П О Е З І І

Накладом
Християнського Видавництва "Дорога Правди"

Торонто — 1978 — Чікаго

ЗОСТАНЬСЯ З НАМИ

(Молитва скитальця)

Зостанься з нами, Спасе милостивий,
Бо вже заходить сонце за горою,
Бо вже зовсім слабіють наші сили,
Ми всі прибиті долею важкою.

Зостанься з нами, так як в Еммаусі
Зостався Ти з двома учениками,
Зостанься з нами, добрий наш Ісусе,
І оздоров сердечні наші рани.

Военна буря вирвала нас з краю,
Й на чужині нічого ми не маєм,
Лиш п'ємо чашу горя і відчаю,
Щодня скорботні сльози проливаєм.

Тобі відомі наші всі страждання,
Й терниста путь далекими світами,
Також Ти знаєш щирее бажання,
Щоб Ти на чужині лишився з нами.

Минає день, надходить мряка ночі,
І вже зовсім слабіють наші сили...
Підносимо до Тебе наші очі:
Зостанься з нами, Спасе милостивий.

ПІД ВИШНЕЮ

Чудова ніч, всміхались в небі зорі,
А повний місяць вплив над селом,
Дрімав високо в ясному просторі,
Співав десь соловейко за садом.

В розкішнім сні спочила вся природа,
Лиш вітерець з травою шепотів,
Не було чути гамору народу,
А потім стих і соловейків спів.

Я сам ішов із зібрання додому;
Ішов і сам з собою розмовляв
Про те, що Бог старому і малому
На небі місце вічне зготував.

Я перший раз почув слова спасіння,
Що то Христос й за мене постраждав,
Щоб я знайшов дорогу воскресіння
І щоб Йому життя своє віддав.

Я підійшов під вишню і схилився,
В сльозах я щиро Господа просив,
І там в саду я перший раз молився,
Щоб Бог також мені гріхи простив.

А в небі все всміхались ясні зорі,
З-між хмар великий місяць виглядав,
Такий розкішний в ясному просторі
Своїм промінням сад весь обливав.

Була це ніч, якої не забуду...
Лунали співи півнів із села...
Христос тоді зробив зо мною чудо:
Мене Його свята любов спасла.

ДО ЕММАУСУ

Самотній йду в далекий Еммаус,
Згасає день за темною горою;
Іду, іду й нічого не боюсь,
Бо в тій путі Христос іде зо мною.

Надходить ніч, скрізь стелиться туман,
Скрізь небезпеки бачу на дорозі...
Нехай лютує грізний гураган,
Я не спічну, не стану у знемозі.

Бо ще ж мені далеко треба йти
Через поля, і гори, і долини, —
Поки прийду до вічної мети,
Де моє кволе серце відпочине.

Ох, як бажаю скоро бути там,
І за Великою Вечерею сидіти,
Там буде місце всім моїм братам,
З усіх країв прийдуть там Божі діти.

Іду, іду в далекий Еммаус,
Згасає день за темною горою;
Іде зо мною Пастир мій Ісус
Й веде мене всесильною рукою.

ЗМАЛКУ

Я ще змалку, мій Христе, Тебе полюбив,
І тепер також хочу любити.
І за те, що Ти гріх мій великий простив;
Дай, щоб я міг для Тебе лиш жити.

Я ще змалку пішов за Тобою услід,
Днів багато пройшло в тій дорозі;
І лякав мене завжди безбожний цей світ,
Що спокою не знайду я в Бозі.

Я ж на це не зважав, за Тобою ішов
Крізь долини колючі і гори,
В Тобі радості більше, ніж в світі, знайшов,
Й не жалів того кроку ніколи.

Ти ж ніколи, мій Христе, мене не лишив,
А тримаєш Своею рукою,
Бо я змалку навчився й Тебе полюбив...
О, як солодко жити з Тобою!

РІЗДВЯНЕ

Чогось мені на серці гірко, гірко, —
На мою душу горе налягло...
Давно зійшла святовечірня зірка,
Дрімає в сні засніжене село.

Сиджу один в чужій холодній хаті,
Блимає сумно лямпа над вікном...
Бажається мені в цей вечір знати,
Чи сяє зірка й над моїм селом?

Чи ще стоять солом'яні там стріхи,
Притрушені периною зими,
Де я, бувало, дізнавав утіхи,
Як щедрувати бігав із дітьми.

Мороз скрипить, бувало, під ногами,
Ми спішно юрбою на гору, —
І кожний з нас з маленькими санками
Йдемо зустрічатъ святочную зорю.

А потім всі пухким, глибоким снігом
Щасливо ми мандруєм до села...
О, скільки ж то було тоді потіхи,
Яку різдвяний вечір посилав!

Минуло все... Тепер я сиротою
Сумую сам в далекій стороні.
Співає, чую, радіо за стіною,
І сумно й тяжко, гірко тут мені.

Сиджу один в чужій, холодній хаті,
Блимають ясні зорі за вікном...
Бажається мені в цей вечір знати,
Чи сяють зорі й над моїм селом...

ВЧУЙ...

Вчуй, Спасителю, ридання;
Бачиш, журно й гірко жить.
Дай забути нарікання,
Поможи Тебе любити.

Бачиш, слабнуть юні крила,
Розстелився скрізь туман;
Надірвалась моя сила, —
Вие вітер, гураган.

Дай, щоб стихло гучне море
І щоб вітер перестав,
Щоб всміхнулись з неба зорі,
Щоб Тебе я прославляв.

Вчуй, Спасителю, благання,
Поможи Тобі служити;
Зміни в пісню всі ридання,
Дай для Тебе тільки жить.

УЧИТЕЛЮ

Тобі, Учителю, вінок лавровий
Плету й кладу до ніг Твоїх святих;
І цей мій вияв щирої любови
Прийми, мій Вчителю, його, прийми.

Давно колись Тобі вінок сплітали
З тернини на Твоє святе чоло;
Твоєї ласки люди не пізнали,
І замість правди полюбили зло.

Тепер Тобі, Учителю, будують
Великі й гарні храми на землі;
І думають, що в храмах Ти домуєш,
Самі ж живуть в неправді та у злі.

Багаті й пишні на весь світ ці храми,
Вони і сріблом й золотом блищать;
Тобі там куряться щоденно фіміями
І безустанку день і ніч горять.

В Твоє ім'я народ пісні складає,
Поети пишуть величні слова;
Тобі чудові хори скрізь співають,
В псалмах Твої звеличують діла.

Учителю!.. Все ж світ Тебе не знає,
Бо ріками скрізь ллється братня кров;
Рід наш Твого слова не приймає
І розпинає правду і любов.

Тобі вінок із терну знов сплітають
І на святе Твоє кладуть чоло;
Як і колись, Тебе знов розпинають,
Замість добра, люд вибирає зло.

А я, Учителю, вінок лавровий
Плету й кладу до ніг Твоїх святих;
І цей мій вияв щирої любови
Прийми, як дар, Учителю, прийми.

ЛИСТ З ЧУЖОГО КРАЮ

Пишу тобі, мамо, лист з чужого краю;
У саді свіжо розцвіла калина, —
Я тихо плачу, як тебе згадаю,
Ти розумієш сльози свого сина.

Весна у нас. Сади вже зеленіють,
І жайворонки весело співають,
Виходять люди в поле й овес сіють,
А я листа пишу тобі сідаю.

В кількох словах бажаю накреслити
Про те, що я живий ще і здоровий;
Тобі бажаю, мамо, сповістити
Про пережите на чужині горе.

Важка завжди була моя робота,
Бували дні — зовсім не мав я сили,
Шукав кропиви попід чужим плотом
Й твої молитви тут мене кріпили.

Гриміли бомби, кулі пролітали,
У вічі часто я дивився смерті,
Й одна лиш думка в серці залишалась:
На чужині я не бажав умерти.

Бажав іще побачитись з тобою,
Тобі все пережите розказати,
Як Бог мене Своєю спас рукою...
Найкраще сина зрозуміє мати.

Минуло все, — й одне бажання маю,
Щоб дня великого мені діждати,
Щоб я вернувся ще до свого краю,
А ти щоб вийшла сина зустрічати.

В ДОРОЗІ

О, Боже, вчуй молитву, — я благаю;
Не дай в життєвім морі потонуть,
Ти бачиш Сам, як хвилі налягають
І човен мій побитий заливають,
А впереді ще невідома путь.

Плету вінок не з квітів, не з калини,
Хай чашу горя вип'ю до кінця...
Спасителю, я кличу без упину,
Не кинь мене, без Тебе я загину;
Ти бачиш, як стомивсь я та охляв.

Далеко десь огні горять й згасають,
І знов зірвався лютий буревій,
І знову човен хвилі заливають...
Не допливу, бо сили покидають...
До Тебе кличу, Боже дорогий!

І бачу я: неначе тінь по хвилях,
Спаситель мій на поміч мені йде;
І чую я: О, ти, слабий, безсилий, —
Лиш вір! Тебе Я виведу з могили,
Й життя до тебе знов прийде.

ВЕСНЯНЕ

Як згине сніг і гай зазеленіє,
І квіти рясно всюди зацвітуть,
І сонце землю втомлену пригріє,
Струмочки з гір в долину потечуть.

І вийдуть кури грітися під плотом,
Примоститься горобчик за вікном,
А потім бузьки прилетять здалека,
Кружлятимуть у небі над селом.

І клич весни далеко пролунає,
Зрадіє все: рослина й пташина,
І все хвалу Творцеві заспіває,
Що вже прийшла сподівана весна.

Мій друже, брате, втомлений душею,
Кохай життя і молодощів дні.
І поки сонце світить над тобою,
Веселим будь, як пташка навесні.

Бо прийде час і серденько зів'яне,
Як той листок, що восени впаде,
А на душі і сумно й гірко стане,
Бо молодість удруге не прийде.

Христос Тебе до Себе закликає,
Збудися ти мерщій зо свого сну,
І Він тобі відчинить двері раю
І дасть пізнати радісну весну.

ЗНОВУ

І знову ми святкуємо це свято,
Минуло літо й осінь проминула.
І грудень снігу знов приніс багато,
Спокійно вся природа знов заснула.

І знов, і знов те саме, що й щороку,
Турбот чимало, клопотів щоденних,
Але дивімось, ось зоря високо
Прогонить жах усіх гризот буденних.

Й до Вифлеєму всіх нас закликає,
Бож там Спаситель людям народився...
І Він усіх до Себе там приймає,
Хто на землі тяжким життям втопився.

Для того й є оце велике свято,
Щоб нам шукати у Христа спокою.
Якщо ти, друже, хочеш його мати,
До Вифлеєму разом йди зо мною...

СНОПИ

Весною в полі сіють люди
Під радісний пташиний спів.
А користи для них не буде,
Якщо не буде там снопів.

Даремний дощ і сонце з неба,
Даремна праця косарів.
В жнива найбільше людям треба
В півкопи складених снопів.

Не важне сіяння на полі,
Даремний труд усіх женців,
І зайве місце у стодолі,
Якщо не буде там снопів.

Найголовніше, друже-брате,
Не брязкіт кіс, на блиск серпів;
Найголовніше — працювати,
Щоб більш і більш було снопів.

НА МОРІ

Він до човна ввійшов й між учнів сів,
І попливли вони широким морем...
А схід ще ніби полум'ям горів,
Удалині видніли сиві гори.

Човен прорізував далеку путь,
І віддалявся все далі щохвилини.
А з берега, де комиші ростуть,
Навздогін плів за ними спів пташини.

Купало сонце промені в воді,
Ніде на небі і хмарки немає...
І учні, повні радості й надій,
Люб'язно на Ісуса споглядають.

А Він сидить, схилившись набік;
Далеко за човном лягали смуги...
А потім ніжно мовив Богочоловік:
“Перепливімо ми на берег другий”.

І попливли. Прозора делечинь
По березі і морі тишу сіє.
У морі видно неба голубинь,
Гребців там видно постаті святії.

Нараз здригнулось море і вода
На човен котить грізнії сувої.
І бачать учні, що іде біда,
А їх Учитель спить собі в спокої.

Піняться хвилі, гуркотять, мов грім,
І човен заливають вже собою...
Здається ще хвилина і зовсім
Усі гребці загинуть під водою.

“Учителю, Учителю!.. Ти спиш?
Ми гинемо, дивись, яка тривога!
Великі чуда Ти робив колись,
Поклич й тепер за поміччю до Бога!”

Благають учні вголос, як один,
В них на очах і розпач, і зневіра.
А Він устав, Величний Божий Син,
Й спокійно мовив: “Де ж є ваша віра?”

І владно руку простягнув туди,
Де хвилі, і вітри, і бурі, й громи...
“О, перестань!” — сказав Він до води,
І голос цей для учнів був знайомий.

І вітер вмить шуміти перестав,
І сріблом заблищало тихе море.
Великий Вчитель на човні стояв
З піднесеним до неба ясным зором.

Припали учні до Христових ніг,
У них подяки є тепер без міри.
І хоч Христос життя їх всіх зберіг,
Але і досі в них ще дуже мало віри.

“Хто ж Він такий?” — питає не один, —
Що замість бурі тишу й спокій сіє?”
Не знали й досі, що Він Божий Син,
Що Він правдивий їхній є Месія.

І човен знов пливе... А спереду
Вже видно берег, дерева і люди...
Хто із Христом на суші чи воді,
Той не загине і той не заблудить.

ТУГА СКИТАЛЬЦЯ

Виходжу часто ранньою порою
За табір свій і дивлюсь вдалечінь.
Там, за тією сивою горою,
В крові купається моя Волинь.

І я туди скорботній зір прямую,
Там десь мої і сестри, і брати,
А я стою, скорблю один й сумую,
Але нічим не можу допомогти.

Стою і бачу муки свого краю,
І через це в далекій чужині
Ніколи серце радості не має,
І, як в неволі, лічить ночі й дні.

Іду щоденно ранньою порою
За табір свій і дивлюсь вдалечінь,
Вмиваюсь там перлистою сльозою,
Свою розп'яту згадую Волинь.

НАВЕСНІ

Вже берези зробились брунатними,
Пожовтіло волосся на косах.
Не забуду, а все пам'ятатиму
Рідний степ і його трави в росах.

І ті ніжні зелені галузки,
Що схиляються вниз до землі;
Свої річки тихий ритм і плюскіт,
Вечірній скрип колодців-журавлів.

Й глибоке небо, ясне і прозоре,
Мережене із сяючих зірок,
І ті оздоблені зелені, пишні гори,
Ніби природою заквітчений вінок.

Своє волинське полум'яне літо,
Коли липневий скрізь пала вогонь...
До тебе, краю, я прийду з привітом,
Й мене зустріне рідний Оболонь.

Мені тут доля краю не байдужа,
В душі ж сурмить ще рідная струна,
І вірю я, мій незабутній друже,
Всміхнеться нам заквітчана весна.

СОНЦЕ

Виходить ясне сонце над горою,
Туман клубком піднявся над селом,
Поля й луги вмиваються росою
Й співають сонцю ранній свій псалом.

А сонце їх ласкаво зігріває
І сипле золотом на тихий гай,
І темряву останню розганяє
І радістю замінює відчай.

Над всім довкіллям сяє сонце миле,
Й проміння розсіває над селом...
Тоді, здається, десь береться сила
Й душа співає Богові псалом.

Знов оживають ясні-ясні мрії,
Блищить ріка, шепоче тихий гай...
З промінням сонця й ожива надія,
Зникає смуток, горе і відчай.

ДО МОЛОДОЇ ДУШІ

Мій друже, поки молодий,
І мало у серці надії,
Прийди до Ісуса мерщій,
Тебе Він Один зрозуміє.

Без Нього змарнуєш літа,
І сили, і мрії юначі,
Бо той, хто живе без Христа,
Правдивого щастя не бачить.

У світі скорботнім оцім
Нещастя на нас всіх чигає, —
Зате там, у країні святих,
Нас всіх вічна радість чекає.

Покинь марноту та цей світ,
І будеш в житті радість мати,
З Христом склади ти заповіт,
Покинь юні дні марнувати.

Поглянь, як в гріхах всі живуть,
Як брат повстає проти брата,
Як тут всі неволю кують,
І кожному ближній за ката.

Горляють, що Бога нема,
Що світ сам собою створився...
Тому світ цей став, як тюрма,
І Юдою кожен зробився.

Та прийде ось слухна пора:
Христос прийде землю судити,
І згасне надії зоря
Й зачне море грізно ревіти.

У гори втікатимуть всі,
Кудись поміж скелі в простори,
І всі, що тут жили в грісі,
Схотять, щоб покрили їх гори.

Те буде, це правда свята!
Бо так каже Слово Христове;
Тому то прийди до Христа,
Прийми дар святої любови.

Мій друже, як ти молодий,
Від серця тебе закликаю:
Спіши до Ісуса мерщій,
Й підемо всі разом до раю.

Покинь темний світ і гріхи,
Христос тобі хоче простити,
Минуть дні скорботні, лихі,
Почнеш ти життям дорожити.

Бо радість життя — лиш в Христі,
Христос є життя і дорога...
Покинь же всі мрії пусті, —
Тепер навернися до Бога.

СОБІ

Десь на тополі ворон крякав,
І тихий вітер повівав;
Він серед піль й шовкових трав
Стояв самотній там і плакав.

Був день, був гай, весна сміялась,
Вода у річці, як кришталь...
У його ж серці смуток, жаль,
Бо рідна мати з ним прощалась.

Вона верталася додому,
А перед ним ще довгий шлях,
І сльози, сльози на очах,
На серці камінь і утома.

На липі ворон сумно крякав,
Тихенький вітер повівав...
Серед волинських піль і трав
Стояв самотній він і плакав.

СОН НА ЧУЖИНІ

Мені сьогодні снилась Україна,
Волинське небо, ясне, голубе.
Я батьківщину бачив у руїні...
В сльозах, мій краю, бачив я тебе.

Садок зелений бачив біля хати,
Такий чудовий, як і був колись,
А від квіток пахучі аромати
Скрізь по саду з росою розлились.

Сьогодні я ходив по своєму полі,
Пестив колосся над битим шляхом,
Ходив один зажурено й поволі,
А запах гречки стелився кругом.

В вівсі шептала щось перепелиця,
І вітерець тихенько повійнув,
Стривожив сон дозрілої пшениці
І непомітно за горбок шугнув.

У сні я бачив рідну свою хату,
Де я родивсь і де безжурно ріс,
Зажурену стареньку свою матір,
В очах якої повно було сліз.

Вона похилена біля вікна стояла,
А я до неї близько підійшов...
Крізь сльози мати тихо прошептала:
“Чому від мене, сину, ти пішов?”

Чому пішов шукати собі долі
В далекий десь й чужий для тебе світ,
Й лишив мене, мов ту билінку в полі,
На схилку моїх безнадійних літ?..”

І біля неньки впав я на коліна,
Мов блудний син, я гірко заривав...
“Прости мені... Прости своєму сину...
Я в світі, мамо, щастя не зазнав”.

Мене до себе мати пригорнула,
Так солодко зробилося мені,
І серце всю журбу свою забуло,
Ніби колись, в давноминулі дні.

Я пробудивсь... Було вже гамір чути,
І день новий дивився з-за вікна:
Збудились там чужі для мене люди, —
Скрізь чужина, холодна чужина.

ОСІННЬОГО ВЕЧОРА

Не раз сиджу я пізно під горою,
А над селом пливе легенький дим;
Усюди тихо, тільки між травною
Цвіркне пташина голосом сумним.

І вітерець шепоче щось у полі,
Летить у гай та з листям розмовля;
І довга тінь зажурених тополів
Впаде туди, де зорана земля.

Минуло літо, вся краса минула,
Не чути в лісі пташих голосів,
І міцним сном природа вся заснула,
Затих її чудово-гарний спів.

Сиджу один під темною горою,
А над селом пливе легенький дим...
На руки я схилюся головою
Та й заспіваю голосом сумним...

Про те, що дні веселі проминули,
І, як природа, зажурився я;
У серці мрії всі давно поснули,
Навік пропала молодість моя...

Та прийде час, і гай зазеленіє,
Й туман над ним розстелиться, як дим...
Прийде пора, душа повеселіє
Й колись я буду вічно молодим.

УТЕЧА

Вже темний гай сховався в синій далі,
Давно не видно рідного села,
Де я зростав, не знаючи печалі,
І де рожева юність пропливла.

Була весна, десь жайворонок в небі
Свою безжурну пісню щебетав,
Над ставом плігнув білий, як сніг, лебідь,
З-за ліса тихий вітер повівав.

Будилися зо сну лани і гори,
Скрізь парувала зорана земля,
В глибокім небі, яснім і прозорім
Табун шпаків і галок закружляв.

В огні палали рідні мої села,
Димами вкрилась синя далечінь,
Лизали небо огняні помела,
Кривавилась у муках вся Волинь.

За лісом десь гриміла канонада,
А я ішов, ставав і далі йшов, —
І серце ніби чуло якусь зраду,
Від якої холола в жилах кров.

Сховалася Волинь у синій далі,
Улюблене сховалося село,
Де я зростав, не знаючи печалі,
І де життя юначе відцвіло.

РІДНА ХАТА

Вона стоїть в вишневому садочку,
Похилена, старенька моя хата;
А біля неї липи на горбочку,
За липами поля й луги багаті.

Бувало гречка кругом забіліє,
Жужання бджіл несеться над полями,
І ніжний вітер із-за лісу віє,
Співаючи з безжурними пташками.

Долиною пливе попід горою
Струмок, як срібло, день і ніч хлюпоче,
А біля церкви на старих тополях
Голубка щось із голубом воркоче.

Ох, як же я любив оті простори,
Всі ті луги, всі ті поля багаті;
Квітками вкриті рідні наші гори...
А понад все свою любив я хату.

Не раз, бувало, втомлений приходжу,
І в рідній хаті мило відпочити,
Спокій для серця й для душі знаходжу
Й в своїй сім'ї нема за ким тужити.

Нехай слота шаліє й хуртовина,
Голодним вовком буря завиває, —
Коли ж збереться в хаті вся родина,
Її негода й буря не лякає.

Прийшлося в житті чимало мандрувати,
І пережить потрясення й тривоги,
Але мене приймала моя хата,
Як я вертався втомлений з дороги.

Біля стола сиділа рідна ненька,
А батько ще щось порався на дворі,
Десь щебетав веселий соловейко,
А в яснім небі миготіли зорі.

За те любив я сильно свою хату,
Солом'яну і почорнілу стріху,
Де в юних днях судилося зазнати
Солодкої й приємної утіхи.

Я потім в світ пішов, за синє море,
Де вільний край, веселий і багатий,
Але в душі моїй незмінне горе,
Бож залишив я рідну свою хату.

Дружу постійно з горем і з журбою,
Й бажається мені це знати,
Чи там хлюпоче річка під горою,
І чи стоїть моя старенька хата.

І ЗНОВУ...

І знову сяє зірка в своїй повні,
І про велике свято сповіщає;
Ідуть царі й несуть дари коштовні,
А Йосип їх люб'язно зустрічає.

Навколо ніч. У сні все спочиває,
Дрімає ясний місяць над горою...
А пастухи убогі поспішають,
Щоб поклонитись Князеві спокою.

І знову ми святкуємо це свято
В надії серця, в тихому просторі.
Ялинку свіжу вносимо до хати,
Й свічки на ній блимають, ніби зорі.

І знов, і знов турбот у нас без міри,
І повно скрізь святочної розмови...
Але як мало в нас живої віри,
А менше ще правдивої любови.

У Вифлеєм далека всім дорога,
І йти туди не конче, друже, треба.
Ми ж можемо знайти усюди Бога,
Лиш треба зір піднести свій до неба.

Святкуючи оце велике свято,
День щастя, радості, життя й обнови,
Прийдім найперше до свого брата
З дарунком ширости, добра й любови.

ВЛІТКУ

Я люблю літо ранньою порою,
Коли туман сідає на полях,
І вітерець шепоче з осокою,
Й метелики дрімають на квітках.

Як потім сива хмара напливає,
І поле, ніби грізний океан, —
Хвилюється й пшеницею гойдає,
Бунтується безмежний синій лан.

А потім знову тихо і чудово,
Природа вся купається в росі,
З-за хмари сонце впливає знову
Й нема кінця величній цій красі.

Коли туга на серце моє ляже,
Тоді я йду самотній на поля,
І повість дивну там мені розкажуть
Трава, пшениця, квіти і земля.

Горить й палає сонце над горою,
Туман рядном піднісся над ставком,
Все навкруги покрилося росю
І Богові співає свій псалом.

Коли в житті змагаюся з журбою,
Коли навколо терни і хрести,
Спасителю, зостанься Ти зо мною,
Веди мене до світлої мети.

Знівеч журбу, дай духові свободу,
Щоб я Тобі був вірним до кінця...
Щоб я любив оцю святу природу,
А над усе любив її Творця.

МОЯ БАТЬКІВЩИНА

Стоять жита зеленою стіною,
Попід стіну — доріжка польова.
Розсипались волошки під межею,
Перепелиця голосно співа.

Тихенький вітер дмухає зо сходу,
Хвилюється безмежний океан...
Чудова мого краю є природа,
Коли колишеться пшеничний лан.

Сідає ясне сонце за горою,
Розкинувши над полем пишний стяг,
Трава вмивається холодною росюю,
Й чи є така краса в чужих краях?

Хоч в світі є Неаполь, Рим, Рів'єра,
Хоч там все сріблом й золотом сія,
Для нас в цей світ позачинялись двері,
І в нас краса є власна і своя.

Річки пливуть між лозами й вербами,
Над ними чайка жалібно кружля,
Гаї зелені гомонять піснями,
В нас золотом наповнена земля.

Мов килимом, квітками вкриті гори,
І запах гречки від безмежних нив,
Травневі ночі, ясні й тихі зорі...
Ось чим Господь нас щедро наділив!

І якщо син таких полів буває
Закинений в далекій чужині,
Він там ніколи радості не має,
І, як в неволі, лічить ночі й дні.

Бо ми зрослися з рідною землею,
Рідна земля — це тіло наше й кров...
І Сам Господь нам милістю Своєю
До батьківщини в серце вклав любов.

СКОРБОТНА МАТИ

Вечір довгий. Вітер плаче,
Стогне лютий буревій...
А ніхто з людей не бачив,
Як в хатиночці малій

Лямпа блимала журливо
На поморщеній стіні,
А на лавці хворий хлопчик
Доживав останніх днів.

Над ним мати похилилась,
Доленька її гірка, —
Вона плакала й молилась,
Потішаючи синка:

“Ти не плач, моя дитино,
Наше горе пройде все,
Батько вернеться додому,
Може й хліба принесе.

Нехай буде Божа воля,
Як призначено так жить,
І у серці біднім, кволім
Про щоденний хліб просить”.

Бідний хлопчик повернувся
І голівоньку підніс,
Він до мами усміхнувся
Крізь кропельки ясних сліз.

“Не журись, кохана мамо,
Гірких сліз не проливай,
Бо небесні для нас брами
Відчинив Христос у рай.

І в оселях тих прекрасних
Тягарі спадуть з плечей,
Ісус сльози всім нещасним
Сам обітре із очей.

Я в сні часто небо бачу,
Чую ангольські пісні,
Там спасеннії не плачуть...
Й туди хочеться мені”.

Затих хлопець, бідна ж мати
Гірко плакала над ним...
Вітер стукав біля хати
Й співав голосом сумним.

Згас Івась, пішов до Бога,
Відійшов в небесний рай,
Де немає вже тривоги,
Де блаженний вічний край...

Було тихо, журно всюди
В глухій темряві нічній,
Сном глибоким спали люди,
У хатині лиш одній

Блимав вогник й на колінах
Скорбна мати у сльозах,
Слала журнії моління
В надзоряні небеса.

ПОЇДУ Я...

Поїду я, мабуть, поїду скоро,
Бож як мені гірка ця чужина!
Бож я зазнав у ній чимало горя,
І чашу смутку випив всю до дна.

Ти, чужино, пусти мене від себе,
Хай полечу я в свій коханий край,
Де в цю пору таке прозоре небо,
І в жовті шати одягнувся гай.

Там ходить осінь тихою ходою,
А люди вже зібрали все з полів,
Густий туман снується над рікою,
Так що й не видно навіть берегів.

Високо в яснім небі пролітають
Замріяні й веселі журавлі,
А вітер шлях знайомий замітає,
Снується повутиння по землі.

Жита, мабуть, зійшли вже й зеленіють,
Ось приморозки перші надійдуть...
Поорані поля рядочками чорніють,
На стерню діти овечки женуть.

А в гаю так самотньо, як в могилі,
Не чути там пташиних голосів,
Лиш чути шепіт берізок похилих
І скрип дуплавих лип і ясенів.

Задумались волинські простори,
Скрізь моторошно і тихо кругом,
А ввечорі блимають в небі зорі,
Мандрує повний місяць над селом.

А осінь ходить тихою ходою
З вінком сухих квіток на голові;
Не кропить квітів свіжою росою,
Лиш ранком срібло сіє по траві.

Заходить ясне сонце за горою,
Палає пурпурова далечінь...
О, краю мій, я тужу за тобою,
Моя улюблена і дорога Волинь!

Чекай мене, бо я приїду скоро,
Мене від себе пустить чужина,
У ріднім краю я забуду горе
І чашу смутку, випиту до дна.

ВЕЛИКОДНЕ

Там вже давно поля зазеленіли,
Зо сну вся Україна ожива;
І ластівки давно вже прилетіли,
Покрила луки шовкова трава.

За греблею блищить широке плесо,
Старий човен до берега приплив;
В млині з водою крутяться колеса,
Пливе туман з-за кучерявих нив.

Блискучий плуг оре ці чорні ниви,
І сіється пшениця золота...
Чекають всі святочно й терпеливо
Дня воскресіння Господа Христа.

Чекають всі, як дзвони великодні
По Україні вістку понесуть,
Що Спас воскрес, з могили встав сьогодні
І людям всім відкрив до неба путь.

“Христос воскрес!” — зеленими полями
Пливе із хмари благовість свята...
І вороги в цей день стають братами,
І славлять всі воскреслого Христа.

На чужині і я це свято маю,
Щороку згадую це чудо із чудес;
Щороку молюсь і свято чекаю,
Щоб Рідний Край мій із мертвих воскрес.

СПІВАЙ, ДУШЕ МОЯ!

Співай, душе моя, постійно Богу
За все, що Він тобі в житті послав;
За шлях гіркий, за пройдену дорогу,
За все, душе, Спасителя прослав.

Споглянь на дні, які вже проминули,
І милості Господні пригадай;
Він втихомирив всі життєві бурі,
Й за те, душе, Спасителю співай!

Бо завжди Він любив тебе безмірно,
Тебе від смерти часто зберігав,
Тому служи Йому нелицемірно,
Й за все, душе, Спасителя прослав.

Співай Йому, мов пташка в ранню пору,
Забудь недолю, сльози і відчай,
Забудь усе минуле люте горе
Й пісні хвали Спасителю співай.

ВІН ЖДЕ ТЕБЕ

Він жде тебе, щоб ти прийшов мерщій,
Таким, як є, й до ніг Його схилився,
Він хоче дати тобі святий спокій,
Бо бачить Він, як ти в путі стомився.

Він жде тебе уже багато літ,
Як батько сина ніжно виглядає;
А ти пішов в чужий, далекий світ
І заклик свого Бога відкидаєш.

Він жде тебе, щоб ти тепер прийшов,
Бо в Нього ласки і добра без міри;
Бажає Він, щоб ти життя знайшов,
І щоб в Христа-Спасителя повірив.

Він жде тебе щоночі і щодня,
Тому скажи: "Блудив я вже доволі",
І Він тебе, мій друже, запевня,
Що в Нього є твоя щаслива доля.

БОРИСЬ!

Борись з гріхом, з неправдою борись,
І не зважай, що співчуття не маєш;
Ти вірним будь і перед злом не гнись,
Бо вірним Бог в змаганнях помагає.

Коли в бою знесилишся один,
Коли з друзів ніхто не йде з тобою;
То і тоді, мій друже, будь твердим
Й останню силу приготуй до бою.

Борись, змагайся й про Бога пам'ятай,
І не дивись, що кажуть злії люди,
А йди вперед, путь правді прокладай,
Наприкінці твоя корона буде!

ОСТАННІЙ ДЕНЬ

Настане день, останній день,
Коли на суд прийдуть всі люди;
Затихне хор гучних пісень, —
Господь усіх судити буде.

Прийдуть на суд цей бідарі,
Також вельможі й всі багаті,
Там стануть всі земні царі,
Що жили в розкошах й палатах.

Туди всі сироти прийдуть,
І кожен батько, кожна мати...
Бо хто звершив земную путь,
На Божий суд повинен стати.

Господь тоді відкриє всім
Книгу життя і прочитає;
І хто в цім світі жив в грісі, —
Гірко заплаче й зариде.

Мій друже, брате дорогий,
Гряде цей день, гряде вже скоро,
Тому до Бога йди мерщій,
А в Нього захист є від горя.

Він душу стомлену твою
Прийме, мов батько, й приголубить,
Він дасть життя тобі в раю,
Бо Він тебе безмежно любить.

Коли прийде останній день,
Коли на суд прийдуть всі люди,
Коли замовкне хор пісень, —
Суд не страшним для тебе буде.

ЖУРАВЛІ

Чи ти коли придивлявся,
Друже дорогий,
Як летять осіннім ранком
Журавлі в вирій?

Відлітаючи, співають
Зажурено: "кру!"
І ховаються в тумані
За сіру гору.

Чи ти думаєш про цеє,
Друже дорогий,
Що й дні наші відлітають
В далекий вирій.

Відлітають дуже скоро,
Ідуть в забуття,
Рік за роком проминає
Наше все життя.

Десь ховається в тумані,
В далекій імлі...
Відлетимо, друже, скоро
Так, як журавлі.

ЧУЖИНА

Цей світ чужиною мені...
Навколо в ньому смерть чигає,
А там у святій стороні
Мене вічна радість чекає.

Тут сурми тривожні гудуть,
Наповнені серця журбою;
У темряві люди живуть
І дихають тільки злобою.

Для мене все це — чужина,
І серце мое без упину
Туди, де свята сторона,
Чимскорше бажає полинуть.

Мій друже! Що світ цей дає,
Це все, наче сон, проминає.
Вмирає, і тліє, й гние, —
Й сліда по собі не лишає.

Гадаєш: як ти молодий —
Хай серце живе та радіє...
Та знай, друже, будеш старий,
Зігнешся колись, посивієш.

Згадаєш минулі літа
І всі поривання юначі,
Й застогнуть старенькі уста, —
Утомлене серце заплаче.

Мій друже! Благаю... віддай
Життя ти своє для Ісуса,
І разом підемо в той край,
Де нас не досягне спокуса.

Бож світ цей тривожний, сумний,
На кожному кроці смерть чигає.
В країні ж небесній, святій
Нас щастя і радість чекає.

ЗИМОВОЇ НОЧІ

За гори далекі ховалося сонце,
Вечірній туман над полями спливав;
Маленький Петрусь все дивився в віконце,
З торговиці тата весь час виглядав.

Вже рік, як померла Петрусєва мама,
А сина лишила на ласку людей,
Немає кому сироти доглядати,
Нема кому сльози утерти з очей.

Стояв і на вулицю пильно дивився,
Подертий жупан до грудей пригортав,
До зимної, бідний, стіни притулювся...
Мороз вже на вікнах квітки малював.

І все виглядає нещасний сирітка...
Пішов би назустріч, коли б не зима;
Казала, що прийде надвечір сусідка,
Тим часом сусідки і тата нема.

Голодний Петрусь все тремтить і чекає,
Заплакані очі втира рукавом;
А вітер за хатою сніг замітає,
І вовком сердитим співа за вікном.

Казав йому тато, що довго не буде,
Прийде з сусідом, як буде смеркати;
Давно вже усі переїхали люди...
На темному небі вже зорі блищать.

Петрусь притулювся під піччю в куточку,
Згадав, як то з мамою добре було,
Він мав жупана і новеньку сорочку,
У власних чоботях ходив у село.

Сидів все і думав, а потім здрімався,
І чує — під вікнами хтось застогнав;
І скрипнули двері... Це батько... хитався...
Був п'яний. В снігу весь, на лавку упав.

І серце Петрусєве вмить защеміло,
Він з лавки на землю у темряві зліз,
До батька прийшов і тихенько несміло,
Спитався, чи хліба йому не привіз.

А батько мовчав, мав заплющені очі,
І важко на лавці стогнав та хропів...
І бідний сирітка холодної ночі
Під зимною піччю в куточку присів.

І дав сльозам волю, розплакався гірко;
Згадав, як то мати казала колись,
Що там, в небесах, де блищить ясна зірка,
— Не буде там сліз і туди лиш дивись.

Тихенько знайшов він старі чоботята,
Та мамин подертий жупан надягнув,
Востаннє ще глянув на п'яного тата,
І вийшов надвір, так щоб тато не чув.

Він біг через сад, крізь засніжене поле...
Заплакане личко мороз цілував,
А вітер сердитий все шарпав за поли
І снігом дрібненьким сліди засипав.

Вже бачить Петрусь — в полі цвинтар чорніє,
Він знає могилу, де мати лежить,
Він все їй розкаже, вона зрозуміє,
Пригорне, на руки свої посадить.

Біжить сирота, чує ноги змерзають.
Ось цвинтар розкинувся... Тихо кругом,
Лиш липи старезні щось сумно співають,
Вже місяць зійшов і світив над селом.

І чує Петрусь, що немає вже сили,
І чує, що серце все більше болять;
Навколо сніги, темна ніч, і могили,
Там далі Петрусева мати лежить.

І ось він стоїть між густими кущами,
Трясуться від холоду бліді вуста...
Прийшов він шукати своєї тут мами,
Голодний, обдертий Петрусь-сирота.

Стояв над могилою, низько зігнувся,
А потім під деревом бідний присів,
Тісніше в подертий жупан огорнувся,
І чув — десь здалека доносився спів.

Ще трошки й пішов він до рідної мами,
Туди, де лиш щастя і радість одна;
Усе там покрите живими квітками,
Зими там нема, тільки вічна весна.

На синьому небі всміхалися зорі,
Сирітка-Петрусь на могилі лежав,
А вітер шумів на широких просторах
І снігом дрібненьким його присипав.

МЕНІ ЖАЛЬ...

Мені так жаль тих квіточок,
Що відцвіли.
Недавно ще такі рясні
Вони були.

Тепер зів'яв їх гарний цвіт,
На землю впав,
Ніхто ним не цікавився
Й не позбирав.

І квіточки схилилися,
Сумні стоять,
Зажурено, тихесенько
Щось шепотять.

Коли погляну на квітки,
Сумую я,
Бо так минула і пройшла
Весна моя.

Літа найкращі відцвіли,
Веселі дні
Ніколи вже не вернуться...
Ой, жаль мені!

БОЖЕ МІЙ!

Ти душі моєї бачиш болі,
І Ти знаєш серця неспокій...
Ох, як важко в світі жить без долі,
 Боже мій!

З кожним днем вже слабне моя сила, —
Я ж щодня проваджу лютий бій,
І зробився зовсім вже безсилий,
 Боже мій!

Дай, щоб стихло вже життєве море,
І на землю щоб прийшов спокій,
Щоб забув своє я люте горе,
 Боже мій!

Хочу я завжди Тобі служити
І до смерти прагну бути Твій;
Дай Тобі життя все присвятити,
 Боже мій!

Ще за край свій я Тебе благаю,
Бож над ним ще стогне буревій.
Хай народ мій ще Тебе пізнає,
 Боже мій!

З ВІРОЮ

У світі цім багато є зневіри,
Багато сліз, страждання і відчаю.
В душі ж моїй я маю Божу віру
І з вірою я путь свою звершаю.

Крізь гострі терни йде моя дорога,
А спереду усе темрява сіра,
Спіткнуться часом кволі мої ноги,
Але в душі жевріє Божя віра.

Спаситель Сам іде в путі зо мною
Й не дасть мені страждання Він над міру;
Мене веде Він сильною рукою,
Щоб у душі не згасла Божя віра.

Не довго ще й закінчиться дорога,
Мені привітно сонечко засяє...
А покищо крізь бурі і тривоги
Я з вірою мандрівку ще звершаю.

ПСАЛОМ 121

Свої очі я зводжу на гори,
Звідки прийде мені допомога, —
Мій Господь пошле радість у гору,
Моя поміч від Господа Бога!

Він не дасть захитатись в дорозі,
Він, мов сторож, не спить, не дрімає.
І коли я впадаю в знемозі,
То Він поміч мені посилає.

Сам Господь — моя тінь по правиці,
Скрізь за мною слідять Його очі;
Серед дня мене сонце не вдарить,
Ані місяць глибокої ночі.

Хоч і сонце зайде за горою...
Він мене стерегтиме від злого,
Проясниться моя путь-дорога,
Бо Господь йтиме всюди зо мною.

І нічого не вдіють злі люди,
Бо мене стереже Бог Великий;
З Ним мій вихід береженням буде
І мій вхід відтепер аж навіки!

В САДУ

В саду я, Христе, здибався з Тобою...
Був вечір... Вітер листям шелестів
І розмовляв тихесенько з травою;
А я стояв, схилившись головою,
І довго там молитву шепотів.

Тобі тоді відкрив я своє горе,
І всі мої думки я розказав,
Що я стомився, як Петро над морем,
Немає світла вже в моєму зорі...
Я плакав, й сльози Ти мої прийняв.

З того часу я все йду за Тобою,
Тернистий шлях свій хочу перейти;
З піднесеною йду я головою...
Вже покінчив я з горем і журбою:
Мої гріхи Ти вже мені простив.

І як коли, мій Христе, упадаю,
Здається вже не зможу... не дійду;
До Тебе, о мій Спасе, поспішаю,
В молитві щирій я Тебе благаю:
Дай знов з Тобою здибатись в саду.

ОСІНЬ

Ти в кармазин вдягнула тихий гай,
І поле павутиннями поснувала,
Кудись втік й відлетів веселий май,
А квіточки схилюлися й зів'яли.

На твій наказ все забрано з полів,
Бо любиш ти безмежні простори;
На твій наказ замовк пташиний спів,
А далечінь синіє, ніби море.

Трясеш в саду пожовклії грушки,
А на дорозі порох замітаєш;
Скидаєш з лип поморщені листки
І всюди їх в безладді розкидаєш.

Велиш усім не бути без чобіт;
І кажеш, щоб дощем кропило небо,
Позаганяєш кури попід пліт, —
Тобі від куряви скупатись треба.

Багата ти, весела і сумна...
На твій наказ і сонце не так гріє,
З тобою не зрівняється весна,
Не роси ти, а ранком срібло сієш.

Колись даси й мені ти свій наказ,
Щоб за тобою я пішов в покорі,
І я піду в тривожний час,
Як згасне промінь у моєму зорі.

І слова не скажу я, лиш піду, —
Забути треба буде дні юначі...
Посеребриш ти голову мою,
Затужить серце і гірко заплаче.

Усе тоді пройде і промине,
Ти забереш останні мої сили...
Візьмеш за руку й поведеш мене
І доведеш до самої могили.

А там відкриється нове життя мені,
Прийде весна, там осени не буде,
Там соняшні й щасливі будуть дні,
А старість там навіки я забуду.

МОЯ НАДІЯ

Коли б смоківниця не принесла плода
І терном вкрилася моя дорога;
Коли б прийшла якась недоля чи біда, —
Не перестану я надіятись на Бога.

Коли б не зародив і виноградник мій,
Щоб висохло усе, що я посію,
І все добро моє змив лютий буревій, —
То і тоді Господь — моя надія.

Нехай худоби й овечок не маю я,
Найбільше зло нехай спричинять люди,
То віра і тоді не зменшиться моя
І я усе надіятися буду.

Хоча земний увесь достаток промине,
Нехай залишусь круглим сиротою, —
Я знаю, Бог не залишить мене,
І поведе всесильною рукою.

Хоча і темна ніч покрие мою путь,
І буревій шаліє серед поля,
Я з моїм Господом нічого не боюсь,
В руках Його моя безпечна доля.

ЛЮБИ БЛИЖНЬОГО

Ходив Христос по полі бою,
Схиливши голову на груди.
Він бачив скрізь перед Собою
І ранені, й побиті люди.

Скрізь розторошені гармати,
Відламки кованої сталі,
Сліди, де падали гранати,
І сірий дим в туманній далі.

Кущі осмалені ліщини,
Обризані людською кров'ю,
Під ними вояк в муках гине,
Стиснувши міцно кріс рукою.

З усіх земель, з усього світа,
Недоля їх сюди загнала;
Й це все чиїсь батьки чи діти
Навіки тут позасипали.

Христос ходив по полі бою
І кожному казав до вуха:
“Любіться, люди, між собою”...
Але Його ніхто не слухав.

“ПРИЙДІТЬ!”

Прийдіть усі, хто змучений гріхами,
До ніг Христа всі тягарі зложіть;
Загоїть Він сердечні ваші рани...
Прийдіть, усі знеможені, прийдіть!

Прийдіть до Нього, як колись Марія,
Він біля серця вашого стоїть,
Він хоче дати вам радості й надії,
Тому не гайте часу, а прийдіть!

Він прийме вас, наділить вас спокоєм,
Лише Йому все горе розкажіть.
Посадить вас вечеряти з Собою...
До вашого Спасителя прийдіть!

Вже близько час й Він кликати не буде,
І темрява тоді покриє світ,
В тривозі плакати будуть грішні люди
Й ніхто тоді не скаже вже: прийдіть!

Сьогодні Він ще ніжно закликає,
Від серця ви Його не відженіть,
А Він вам дасть велике щастя раю...
Тому не гайте часу, а прийдіть!

МОЛИСЬ

Молись тоді, коли ослабне віра,
Коли в путі зовсім вже знемогаєш.
Знай, що у Бога ласки є без міри,
І знай, що Він про тебе пам'ятає.

Молись в хвилину горя і недолі,
Коли ти впав і важко тобі встати;
Коли ти сам, мов та билина в полі...
Господь тобі бажає поміч дати.

Молись Йому так просто, як ти вмієш,
І Він почує всі твої благання,
Твою журбу Він, мов туман розвіє,
Лише молись й молися без вагання.

Молись, коли прийде найбільше горе,
Й життя твоє, мов море, захвилює,
Коли погасне ясне сонце й зорі...
Молись тоді, і Бог тебе почує.

Молись, молись, бо це одна дорога,
Щоб спокій серцю втомленому мати...
Молись Йому, розвіється тривога
І серце буде в радості співати.

МОЇ МАТЕРІ

В ці дні ти десь пшеницю, мамо, жнеш,
Тебе волинське сонце опікає.
Не раз в журбі ти сина спом'янеш,
Як бідний він по чужині блукає.

Поколиш босі ноги на стерні,
Тяжкі снопи кладучи під межею...
Діждалась ти на схилку своїх днів
Змагатись гірко з долею своєю.

Зайде за гаєм сонце золоте,
Густий туман пливе над долинами...
Спрацьована додому ти ідеш,
Вмиваючись перлистими сльозами.

Внуча удома жде тебе давно,
І вибіжить далеко за ворота;
Замурзане, обшарпане, — воно
Десь домувало цілий день під плотом.

Ти сироту пригорнеш до грудей
Й шепнеш йому: "Нема ще твого тата"...
Візьмеш відро холодної води
І помандруєш до старої хати.

Вечеряти ти звариш там сама
І знов мене, я знаю, пригадаєш...
Дрібненький голос пташки з-за вікна
Тобі журливу пісню заспіває.

Село моє спочине в тихім сні;
На другий день, коли почне світати,
Заблісне сонця промінь у вікні, —
Підеш ти знов пшеницю жати.

І знов волинське сонце золоте
Тебе на полі щедро опікає,
Край поля липа гарно розцвіте
І пахощі чудові розливає.

А син твій, мамо, мов той блудний син,
Блукає сам далекими світами...
Але у серці замір лиш один, —
Колись вернутись ще до тебе, мамо.

Лише тепер тебе я оцінив,
Твоєї ласки тут ніде немає,
Й коли тебе чим син твій засмутив,
Прости мені, я плачу і благаю!

Прийде пора, прийду до тебе знов,
Вернусь я, мамо, до своєї хати,
До ніг твоїх складу свою любов
Й підем пшеницю разом дожинати.

ГОСПОДЬ — ПАСТИР МІЙ

Господь є добрий Пастир мій,
І в недостатку я не буду!
В далекій стороні чужій
Мене мій Пастир не забуде.

Він душу втомлену мою
На тиху воду запровадить;
З джерел Його я радість п'ю, —
Він моя поміч і відрада.

Коли я навіть і піду
Долиною гріха й відчаю,
То і тоді я не впаду,
Бо Пастир мій мене тримає.

Передо мною Пастир мій,
Стола в достатку наготовив...
В землі далекій і чужій
Мене кріпить в Своїй любові.

І тільки ласка й добробут
Мене в дорозі провожають, —
Вони зо мною скрізь ідуть,
Господь мені їх посилає.

Я ЗНАЮ...

Не знаю я, що Ти мені пошлеш,
Але в майбутнє з вірою іду я,
Бо Ти зо мною, Боже, скрізь ідеш,
Тобі хай буде слава й алилуя.

Господь від мене скрив майбутню путь,
Щоб більше ще зміцнилась моя віра...
О, Боже мій, зо мною завжди будь,
Щоб я не впав в спокусу і зневіру.

Хоча не бачу сонця на путі,
Хоч чорна ніч дорогу застеляє,
Але в найбільшій смутку і біді
Господь мене в житті не залишає.

Не знаю я, коли покличе Він
Слабий мій дух в небесний дім, до раю,
Коли проб'є життя останній дзвін,
Господь мене прийме, я певно знаю.

Приймаю все, що Ти мені пошлеш,
І з вірою вперед, вперед іду я,
І вірю, що зо мною Ти ідеш...
Тобі хай буде слава й алилуя!

ЗАСМУЧЕНОМУ

Над лісом чорні хмари насували,
Могутній грім в просторах застогнав.
Долини й гори раптом заспівали,
А злючий вітер по горах погнав.

Блакитне небо в темряві сховалось,
На ліс дивилось грізно й на поля,
І мов у бурю море хвилювалось, —
Полився дощ... Заплакала земля.

Так і в житті буває: чорні хмари
Закриють небо, сонце і блакить.
Це ж все пройде... і всі страшні примари
Минуть і зникнуть непомітно вмиль.

Мій брате, вір, що є ще ясне небо
Там, вище хмар, де сонечко сія.
Але туди дорогу знати треба,
Туди все думка лине хай твоя.

Коли знайдеш чудову цю дорогу,
І без вагання станеш на цей шлях,
Він доведе тебе до славних осель Бога,
Знайде там спокій в тихих небесах.

СПАСИТЕЛЬ ПОМОЖЕ ТОБІ

Нічого, мій друже, робити не треба
В надмірному горі й журбі, —
Спрямуй тільки зір свій до ясного неба,
Й Спаситель допоможе тобі.

Твій шлях густо вкрили осінні хмари,
Скрізь терен колючий росте;
Навколо лиш ніч і зловіщі примари
Закрили все добре й святе.

Вдивляєшся в темряву грізної ночі,
Шукаєш рятунку в путі...
Нічого не бачать твої скорбні очі,
Й не знаєш, що жде у житті.

А вітер сердитий твій шлях замітає,
Співає в акордах сумних;
Останні листочки надії зриває
І в безвість десь кидає їх.

Мій друже, нічого робити не треба
У горі такому й журбі.
В молитві поглянь ти угору, до неба,
Й Спаситель допоможе тобі.

БЛАЖЕННІ

(Матвія 5:3-11)

Блаженні ті, що є убогі духом,
Вони у Царство Боже доступ мають;
Вони колись до спільної вечері
З своїм Спасителем позасідають.

Блаженні ті, що лагідної вдачі,
Для них Господь нову землю має;
Вони не йдуть дорогою ледачих;
Таких, що Господа в житті не знають.

Блаженні спрагнені святої правди,
Наситяться колись такі у Бога;
Бо Господа вони любили завжди
Й святою завжди їх була дорога.

Блаженні також милостиві люди,
Які для бідного відчинять хату;
Вони в свій час помилувані будуть,
Від Господа для них прийде заплата.

Блаженні ті, що чисте серце мають,
В яких немає зла, ані тривоги;
Вони до неба зір свій піднімають,
Бо там вони колись побачать Бога.

Блаженні ті, що спокій розсівають,
Яким брати — усі на світі люди;
Вони колись, мов сонечко, засяють
Й синами Божими названі будуть.

Блаженні ті, що правду скрізь голосять,
Кого за правду мучать й розпинають;
Усі такі наслідять Царство Боже,
Спаситель їх у небі привітає.

Блаженні ті, кого ганьбити будуть,
Кого за правду гнатимуть народи;
За те Христос їх завжди вірно любить,
Для них у небі жде вже нагорода.

ПРИЙДИ!

Н. Л.

Коли б ти прийшов і тепер подививсь
На наші волинські простори,
Як ріками сльози і кров розлились...
А горе без міри, ой горе!

Прийди, подивись, там, де села були,
Вишневі сади розцвітали.
Це все вороги, як мітлою змели,
Усе дороге зруйнували.

Нема того співу, який ти любив,
І квіти зів'яли на полі...
Чи ж можна співати, як край загубив
Дорогу до щастя і долі?

А там, де недавно ще був перелаз,
Де молодь бувало співає,
Тепер скорбна мати, схилившись, щораз
За сином голосить й ридає.

Прийди, любий брате, прийди й подивись
На наші волинські простори,
Як ріками сльози і кров розлились,
Прийди, розділи наше горе!...

МОЯ МЕТА

Моя мета далеко за рікою,
До неї змалку я направив путь,
Бо там брати великою сім'єю
Мене до себе на вечерю ждуть.

Через ріку я човен свій направив,
Від берега далеко відчалив...
Навколо хвилі й люті гурагани
Лякають грізно, щоб я не доплив.

Та я пливу, вперед свій зір керую,
Вже сонечко заходить за обрій...
Хай гураган грізніше ще лютує,
Я до мети направив човен свій!

Далеко бачу світло за рікою,
Там скінчиться моя тривожна путь;
І там брати щасливою сім'єю
Мене до себе на вечерю ждуть.

ЛЮБИ!

Чи любиш ти легенький подих вітру?
Признайся в тім, приятелю, мені,
І неба чистого шовково-ясну мітру,
І квіточки рожеві навесні?

А затуманений чи любиш ти світанок,
Як скрізь роса звисає на листках,
І соловейко зустрічає ранок,
В ліщині заливається в піснях?

Чи жайворонка любиш в чистім полі,
Як грудкою застрягне в висоті,
Чи відчуваєш ближнього недолю
Тоді, як він один насамоті?

А восени чи любиш павутиння,
Як по стерні нитками поснує?..
А далечінь така, як море сине,
Манить кудись усе чуття твоє?

Чи любиш ти піти собі межею
І в ранній помолитись тишині,
Коли виходить сонце за горою,
Признайся в тім, приятелю, мені?

Й коли ти справді любиш гай і поле,
І спів пташиний навесні,
То всіх люби, хто в світі є без долі,
Й осолоди, чим зможеш, їхні дні.

ТІНЬ МАТЕРІ

Я був тоді хлопчиною маленьким,
В нас за садом проходила дорога...
І часто там моя кохана ненька
Мені оповідала щонебудь про Бога.

В кущах пташки весело щебетали,
Ховалось кругле сонце за горою,
В село отари з поля повертались, —
Туман вечірній плив понад рікою.

Шептали щось задумані тополі,
Рої хрущів над рідними садами...
Гіркої я тоді не знав ще долі, —
Мене провадила за руку мама.

І з поля ми вернулися додому,
Тінь матері лягала на дорогу,
Але пощо та тінь мені малому,
Коли тоді не знав ще я тривоги.

Далеко я тепер від свого краю,
Пройшов гіркими й страшними шляхами,
І думаю в самотньому відчаю:
Щоб хоч побачить тінь своєї мами.

УРАНЦІ

Люблю я удосвіта вийти на поле,
Коли сплять у росах широкі лани,
Напитися свіжого ранку на волі,
З діброви послухать пісень солов'їв.

Люблю бути в полі, як дуже ще рано,
Коли блідне місяць і гаснуть зірки,
Долини покриті холодним туманом
Й качок диких голос несеться з ріки.

Коли ніжний вітер в обличчя цілує,
Всміхається гречки білесенький цвіт,
Збудившись, природа співа алилуя,
І ген рожевіє замріяний схід.

А сонце величне усі квіти будить,
Окрилює птахів і гріє комах,
Тоді дивне щастя наповнює груди,
І радости сльози у мене в очах.

І в цьому величному храмі всесвіту
Творцеві молитву заносу свою,
На серці так легко, бо й там сонце світить
І щастям окрилює душу мою.

Вслухаюся пильно в ту пісню всесвіту,
Яку у чарівних акордах злили
І поле, і води, й дуби ці столітні,
І птахи на крилах своїх принесли.

І пісня ця ллється солодка, приємна, —
Здається, не з піль, не з лісів, а згори;
А сила її життєдайна, таємна
Оздоблює душу в небесні дари.

ДО БЕРЕГА

Журно живеться у світі мені,
Втіхи і ласки життя я не знаю,
В горі проходять усі мої дні,
Юність проходить й безслідно зникає.

Все проминає, іде в забуття,
Мрії крилаті кудись відлітають,
В серці жевріє гірке каяття,
Сам на життєвому морі лишаюсь.

Світла не видно, в тумані все спить,
Вітер холодними хвилями грає...
Сумно і страшно, і серце болить,
Буря ж човен мій шалено гойдає.

Але ці ночі згасить не змогли
Віри крилатої в серці юначім,
Хоч і тумани мій шлях залягли, —
Бажаний берег далеко я бачу.

Скоро мій човен причалить туди,
Берег візьме мої весла розбиті,
Море закриє тривожні сліди,
Й прийде нагода мені відпочити.

Журно у світі і важко плисти,
Важко боротися з долею, з горем,
Віра ж підносить мене до мети, —
Вічність щаслива мене где за морем.

БРАТ І СЕСТРА

Останній брат пішов, покинув хату,
Пішов на фронт, де людська кров текла;
І плакала тоді сестра за братом, —
Йому на спомин Біблію дала.

Минали дні, мов люта хуртовина,
Ходила смерть по селах і містах,
І не було спокійної хвилини,
А скрізь був страх й тривога у серцях.

Земля купалась у невинній крові,
Вогонь лизав знайомі хутора...
Через поля, через густу діброву
За братом в світ пішла також сестра.

Вона пішла шукати свого брата,
Пішла в чужій і непривітний світ,
Пішла сказати, що їх старенька хата
Йому ще шле останній свій привіт.

Вона прийшла так над ріку широку,
Долиною стелився скрізь туман,
Кругом поля, як може глянуть око,
Гойдався морем колосистий лан.

Людьми покритися схил гори крутої,
Їдкий і чорний дим за очі гриз,
Тут коні й люди — всі в шаленім бою,
Мов сильна повінь, скочувались вниз.

Літали бджоли. Поле зеленіло,
А бідні люди, мов які звірі,
Взаємно різались, багнети скрізь дзвеніли
І трупами наповнювався рів.

Упав там брат, поранений стрілою,
Мов бурею відірваний листок,
З грудей його червона кров стікала
На втоптаний й розпечений пісок.

Сестра ішла із плачем і зідханням;
Втомилася, ставала й знов ішла...
І вмить на землю кинулась з риданням:
“Мій братіку!.. Ріднесенький!.. Знайшла...”

Вона над ним схвильовано ридала,
На ранені груди сльози все падуть,
А братові уста тихенько прошептали:
“Не плач, сестричко, я скінчив вже путь”...

Пливло над полем легке павутиння,
Сіяло сонце в небі голубім,
І золотило гори і долини
Там, де недавно йшов кривавий бій.

Зібравши всі останні свої сили,
На березі широкого Дністра,
В пухкий пісок, до свіжої могили
Закрила брата рідного сестра.

В кущах десь сумно пташка щебетала,
З Дністра здіймалась сива літня мла,
Сестра сиділа й довго там ридала,
І Біблію Святу в руках тримала,
Яку в шинелі братовій знайшла.

ДО МЕТИ

Іду вперед до славної мети,
Вперед, вперед крізь бурі і тривоги!
Там спереду сподіюся знайти
Святий спокій в оселях мого Бога.

Чорез колючий терен йде ця путь,
На ній зустріти треба часто сльози,
На ній квітки ніколи не цвітуть,
А буревії люті і морози.

На цій путі багато є слідів
Тих, що ішли давно передо мною;
Для них цей шлях надією ряснів,
Окриленою вірою святою.

Слідами їх мені вже легше йти,
Свою надію я кладу на Бога.
Він доведе до славної мети,
Коли закінчиться моя дорога.

Вже недалеко той бажаний день,
Як припливу перед ворота раю;
Бринітиме там спів святих пісень,
І я собі від щастя заспіваю.

Тому вперед до славної мети,
З дороги геть всі бурі і тривоги!
Там спереду бажаю я знайти
Святий спокій в оселях мого Бога.

РІЗДВЯНИЙ ЛИСТ

Тобі, мій сину, пишу лист із дому...
Мороз вікно оздоблює квітками;
Тебе згадаю й плачу в серці своєму,
Ти розумієш, сину, сльози мами.

Знедолені у цій святій хвилині,
Так як колись до столу ми сідаєм,
Але журба у хаті нашій нині,
Тебе ж бо з нами, сину мій, немає.

Самотній ти в далекому десь світі,
І так, як ми, чекаєш і сумуєш...
Чи зіронька тобі також засвітить
І чи вечерю хтось тобі зготує?

Чи в цей Свят-Вечір, мій синочку милий,
Прийде до тебе хто із колядою?..
Сьогодні ми за тебе всі молились,
Й всі плакали сьогодні за тобою.

Будь мужній, сину... Бог все горе знає;
Він скрізь з Своїми вірними дітками...
І Він тебе поверне ще до краю...
Здоровим будь... Цілую тебе... Мама.

МАТИ

На краю села, між старими вишнями,
Обдерта хатина стоїть без дверей;
За хатою поле, покрите житами,
Й шумить дуб високий, похилий, старий.

Вдови Василюхи була ця хатина,
Вона ось до тітки пішла у село,
А вдома сидів лиш Івась-сиротина
Й чекав синок мамин... Вже пізно було.

Дивився крізь вікна на поле широке,
Заплакане личко втирав рукавом,
Світилися зорі у небі високім,
І десь соловейко співав за селом.

Івась був голодний, гірка його доля,
Вганяється мати усюди сама;
Остання ще вчора була бараболя,
А хліба давно, — від Різдва вже нема.

Сидів під стіною й солодко здрімався,
Як скрипнули двері і мати ввійшла,
Івась, мов не спав, вмить на ноги зірвався:
“Чи хліба принесла? Де, в тітки була?”

Засмучені очі вдови заблищали,
Солону сльозу проковтнула вона,
І з сином на лавці собі посідали
І хліба дістала з запаски сумна.

“На завтра вже маю роботу, синочку,
Уранці білити до школи піду,
Зароблю на хліб, може й куплю сорочку,
Щоб Бог дав здоров'я, поборем біду.

Тепер, мій синочку, пора тобі спати,
Дивись, як високо зійшла вже зоря;
Я мушу ще блюзку собі полатати...
Иди, мій Івасю, вже пізня пора!”

Івась на постелі в клубочок зігнувся,
Відчув своє горе і важко зідхнув,
У мамин подертій піджак загорнувся,
Було йому добре, за голод забув.

Вдова ще сиділа і блюзку латала,
А блідий вогонь каганця ледь блимав;
Десяту вже латку до латки чіпляла,
В саду увесь час соловейко співав.

Як щось пригадала, то плакали очі;
Коли був Василь, було краще їм жити,
Тепер же проводить безсоннії ночі,
Голодна, обдерта, без хліба сидить.

А сина пильнує, — вона ж мати-ненька,
Що має, то все для Івася віддасть,
Бо син ще не виріс, такий ще маленький;
Як виросте, мамі пропасти не дасть.

Від важкої праці згубила всю силу,
Змінилось обличчя і волос збілів,
Весело в житті ані дня не прожила,
Не знала щасливих і радісних днів.

Минулого року весь час хворувала,
Снувались тривожні думки в голові,
Не жити, а смерті скоріше бажала,
Щоб вже відпочити нещасній вдові.

Івась вже великий, по ночах блукає,
Забувся, що мати за піччю лежить;
Що тільки заробить, усе пропиває,
Приходить над ранком й до вечора спить.

“На тебе я, мамо, не буду робити,
І в хаті моїй для старих не приют...
Розжилася... Й пощо старим таким жити?..
Тодішні, як ти, вже давно не живуть!”

Взяла Василиха на плечі торбину,
А ноги з безсилля тремтіли її,
Шнурком підв'язала стару опанчину
І хліба просити пішла по селі.

Під плотом утерла заплакані очі,
З саду було чути соловейків спів,
Згадала минулі безсонні ночі...
Івась був маленьким, в колисці сидів.

Тепер їй немає де смерти дожити,
І мусить ходити і хліба просить,
По дворах чужії собаки дразнити,
Нема де на старість голівки схилить...

Господь каже нам, щоб батьків шанувати,
О, брате, послухай святих Його слів!
Згадай, як плекала тебе твоя мати,
Повинен й ти матір свою пильнувати...
А скільки ж таких, як Івась, є синів!

БІБЛІЯ

О, Книго Божа і Свята,
Тебе я так кохаю!
Мене ведеш ти до Христа;
І з радістю мої вуста
Тепер тебе читають.

В тобі є світло для життя,
Усім ти шлеш пораду,
До тебе, мов би до отця,
Приходить стомлене дитя
Й знаходить там віраду.

Твої слова — солодкий мед,
Скріпляють мої сили;
Іду з тобою я вперед
Й з тобою хочу завжди йти
До самої могили.

Ти — найдорожчий скарб святий;
Коли тебе читаю,
Тоді я чуюся живий,
І не буваю вже сумний,
Лиш радість відчуваю.

І віри промінь вже сія...
Ах, ті слова Христові!
У них надія вся моя;
Бажаю пити їх щодня
І жити в їх любові.

КОЛИСЬ І ТЕПЕР

Бувало сонце сяде за горою,
Над річкою пливе вечірня мла,
Хлюпочуться качки між осокою,
А я вертаюся із поля до села.

Хоча щемлять від праці руки й ноги,
А на душі так радісно мені;
Зійду в долину з шумної дороги,
Й присяду у вечірній тишині.

З діброви ніжний вітер повіває,
Бринить на лузі спізнена коса,
Десь в конюшині пташечка співає,
На ниви й гори падає роса.

Хвилюється пшениця, мов би море,
Далекий захід полум'ям горить;
Ще мить і небо ясне та прозоре
Свої вечірні зорі запалить.

До пізна я сиджу один на полі,
В руках тримаю вила і граблі,
Там забуваю всю свою недолю,
П'ю чар і запах рідної землі.

Як сутінки спускаються на ниви,
Я стежкою прямую до села,
І чуюся, що я такий щасливий,
Й моя душа знов силу віднайшла.

І в серці пісню радісну співаю
Тому, хто всю природу нам створив,
Хто голос дав пташкам в зеленім гаю
І дав красу для рідних наших нив.

Колись було... Але тепер немає...
На чужині нема таких полів;
Хоч пташка часом десь і заспіває,
Та не такий її веселий спів.

Виходжу сам вечірньою порою
Під темний ліс і дивлюсь в далечінь;
Вмиваюсь там перлистою сльозою
І довго молюсь за свою Волинь.

Мій Господи, мій Боже Милосердний,
Як важко на душі, коли я пригадаю,
Як Ти любив, усіх любив до смерти...
А я любови дуже мало маю.

Святий Твій образ і вінець терновий
Стоять постійно перед моїм зором...
О, Господи, навчи мене любови,
Навчи мене дитячої покори.

Приятелів я вмю полюбити,
Бо знаю, що вони й мене кохають;
Але з недругом важко-важко жити,
І це душа постійно відчуває.

А Ти ж усіх, любив усіх безмежно,
І тих, які знущались над Тобою,
Ти переніс страждання всі покірно,
І все покрит мовчанкою святою.

Всім ворогам простив за всі знущання,
Отим катам безбожним і жорстоким,
За свої кривди, за поневіряння,
За рани серця темні і глибокі.

Душе моя! Прислухайся до того...
Господь тобі бажає силу дати.
І ти в ім'я Спасителя Святого
Всі кривди зможеш недругам прощати.

ЯК СОЛОДКО!..

Як солодко, Боже, з Тобою іти
У цьому скорботному світі!..
Навколо тут сльози, могили, хрести, —
Тужливо рида лютий вітер.

Недавно тряслася від стрілів земля,
Ховалося сонце і зорі,
Бо в ясному небі табун пролітав
Страшних, смертоносних моторів.

Тепер це минуло, пішло в забуття,
Ми вже дочекались спокою,
Та з кожним днем в світі гірніше життя,
Бо світ не іде за Тобою.

Сьогодні ще скрізь проливається кров,
Брат брата і далі вбиває,
Бо світ цей відкинув Христову любов
І жертву Його зневажає.

Тому будуть завжди могили й хрести,
І доти спокою не буде,
Поки світ не стане за Правдою йти,
Поки не покаються люди.

Мені ж, Боже, дай за Тобою іти,
У цьому скорботному світі...
Мене не лякають могили й хрести,
Мені не страшний лютий вітер.

ВДОВА

Вже темний вечір над селом схилився,
В діброві вітер сумно завиває;
Рогатий місяць вплив над полями,
Сріблом долини й гори обливає.

Сидить вдова на лавці під віконцем,
Хоч пізно вже, не хочеться їй спати;
Єдиний син її прийшов з роботи,
Й на ліжко положивсь відпочивати.

Вдова присіла біля свого сина,
На груди капали рясні сльози,
Життя своє минуле спогадала,
Як у зимі в страшні морози

В'язчину дров несе, бувало, з ліса,
А сніг сліди за нею засипає,
Прийде до хати втомлена й безсила,
Малий Петрусь за хлібом вже питає.

Пригорне сина, чимсь його потішить,
Під зимною притуляться стіною,
Розкаже, як в війні забили тата,
І гірко плаче мати з сиротою.

Прийде Різдво, а в них холодна хата,
І коляди ніхто їм не співає,
Але в цей вечір бідна вдова-мати
Про Бога синові розповідає.

І ці слова на добрий ґрунт упали,
Христос родився в серці її сина,
До її хати радість завітала,
Забулися давні гіркі години.

Минуло все — вона тепер щаслива:
Петрусь працює й гарно заробляє,
Вдова не ходить боса та голодна,
Бо син її в Христі перебуває.

Було вже пізно. Темна ніч навколо...
В хатині бідній ще молитву чути:
“О, Боже мій! Я про одне благаю,
Дай, щоб Петрусь Тобі міг вірним бути”...

Вдова схилилась сумно під стіною,
До Бога щиру просьбу засилає,
А ясний місяць, випливши з-за хмари,
Бідну хатинку сріблом обливає.

СИРОТА

Осіннє вже сонце зайшло за тополі,
Затих кругом гамір, тихенько було,
Лиш вітер холодний блукав ще по полі, —
Давно вже заснуло маленьке село.

Солом'яні стріхи в садах розложились,
Спокійно дрімали в нічній тишині,
І темними вікнами сумно дивились
На сад, на село та на зорі-вогні.

За плотом стояла обдерта хатина,
У вікнах маленьких ще вогник мигав,
На лавці сидів невеличкий хлопчина,
Сорочкою, бідний, він сльози втирав.

І тут же на лавці була його мати,
Що хвора-недужа лежала давно.
Розплющила очі, щось мала сказати,
Та тільки безсило дивилась в вікно.

Дивилась на небо, де зірочки сяють,
І знала, що скоро вона буде там,
Де ангольські хори про щастя співають,
Де буде кінець і журбі, і сльозам.

Чимскорше бажалося їй там вже бути,
Та шкода Івася самого лишить,
Бо бідна сирітка піде поміж люди,
І сумно, і гірко йому буде жить.

Дивилась на сина, умила сльозами,
Відчула, що син буде мати біду...
“Чи шкода, Івасю, тобі буде мами,
Коли я від тебе на небо піду?”

“О, мамо, — розплакався бідний хлопчина, —
Як тато вмирав, ти казала мені,
Що всі будем в небі, де наша вітчизна,
Й там будуть щасливі усі наші дні.

Тепер йдеш сама, а мене залишаєш...
З тобою бажаю піти також я;
Я ж хочу до тата, сама про це знаєш,
Бо там, наче сонце, Спаситель сія”...

Хлопчина над мамою назько схилювся,
В куточку давно каганець вже погас,
Лиш місяць знадвору в віконце дивився,
Та півні співали в селі увесь час.

А вранці на цвинтарі свіжу вже яму
Старенький грабар між вишнями копав;
До неї занесли Івасеву маму,
Що він її щиро та міцно кохав.

А бідний лишився блукати по світі,
Голодний, обдертий Івась-сирота...
Мій брате, до тебе як він завітає,
То виконай ти заповіти Христа.

Прийми сироту, пригорни його щиро,
А Бог збереже тебе, брате, від зла,
І буде твій дар, як Мірієне миро,
Як митника чиста молитва була.

ЧЕКАЄ МАТИ...

Стоїть стара, похила хата,
Над нею ясне сонце сяє;
І в хаті цій самотня мати
Тривожний вік свій доживає.

Навколо двір заріс травою,
А холод стукає у двері,
І думки журною юрбою
Проходять, мов би на папері.

Старенька мати поглядає
Через вікно, на шлях, на поле,
Але нікого там немає,
Лише стоять стрункі тополі.

Десь пташка заспіва журливо,
І вітер сумно завиває,
А мати все нетерпеливо
Сидить й в віконце поглядає.

“Сини мої, — зідхає мати, —
Коли ж ви вернетесь до краю,
Коли прийдете ви до хати,
Коли ж я вас вже привітаю?..”

Минає рік, минає другий,
Але її синів немає,
І чи сльота, чи завірюха,
Старенька мати все чекає.

Коли щось стукне за стіною,
Чи пес загавкає на дроті,
Вона з надією новою
Біжить чимскорше за ворота.

І дивиться перед собою,
Але нічого зір не бачить...
Сідає сонце за горою,
А мати йде до хати й плаче.

Недоля гне її надміру,
Але глибоко в серці своєму
Вона твердо плекає віру,
Що вернуться сини додому.

Було їх трьох синів-соколів,
Однаково їх всіх любила:
Петро найстарший і Микола,
А наймолодший син — Данило.

Весна прийшла, пташки співали,
Природа величала Бога,
А мати сльози проливала,
Прощаючи синів в дорогу.

І кожного благословила,
Як на підводу вже сідали;
Напоминала і просила,
Щоб всі до матері писали.

І ось вже другий рік минає,
А від синів її — соколів
Й одної вісточки немає,
Ще не було й одного слова.

Найменший син її Данило
Загинув у жорстокім бою,
Десь над шляхом його могила
Давно покрилася травою.

Петро був ранений у груди
І вмер над річкою Дунаєм.
І поховали чужі люди
В далекому чужому краю.

Лишився лиш один Микола,
Перебуваючи в неволі,
І там здоров'я його кволе
Не перенесло злої долі.

За дротом біля міста Львова
Також загинув і Микола,
Така була його дорога...
Не стало й третього сокола.

Всі три лягли, всі три спочили,
Один в неволі, два у бою,
Порозкидались їх могили,
Позаростали лободою.

Даремно жде старенька мати,
Сини не прийдуть вже ніколи,
Даремно жде їх рідна хата,
Зарослий двір, зелене поле.

Заходить за діброву сонце,
Тихенький вітер повіває,
А мати дивиться в віконце
І все синів своїх чекає.

**
*

Ти добрий був для мене всі літа,
В минулих днях я чув Твою опору.
Любити Ти мене не перестав
Й тепер, коли душа і тіло хворі.

Я згадую усі минулі дні,
Що сповнені були журби й тривоги,
Як сонце не всміхалося мені, —
Тоді Тебе шукав я, мого Бога.

І Ти мене за руку тоді брав,
Як добрий батько скривджену дитину,
І серед моря й полум'я заграв
Ти не лишив мене ні на хвилину.

Тому й тепер я вірю серцем всім,
Хоч тіло і душа мої є хворі, —
Я вірю Духом Ти Своїм Святим
Підеш зо мною по життєвім морі.

Тому, душе моя, радій і вір
В могутність й силу Твого Спаси-Бога!
Піднось до неба свій скорботний зір
І з вірою прохось свою дорогу.

ДИТИНА

Найбільше щаслива у світі дитина,
Бо тільки серденько її заболить,
Або як настане якась зла година, —
Відразу дитина до мами спішить.

А мати, звичайно, її приголубить,
Дитина голівку прихилить свою,
І горенько все біля мами забуде,
І стане весела, як пташка в гаю.

Увесь її скарб, — то матуся рідненька:
Всі мамці турботи довірять свої;
Бож доня безсила, безрадна, маленька, —
То хто ж зрозуміє серденько її?

Але як нещасна стає та дитина,
Як тяжко для неї у світі цім жить,
Коли втратить маму, тоді сиротина
Не має кому вже серденька відкрити.

Змарнована, бідна по світі блукає,
І захисту в людях їй вже не знайти,
Нікого сирітка тоді вже не має,
Хто б їй допоміг тягарі всі нести.

О, Боже мій любий, Тебе я благаю,
В гарячій молитві до Тебе іду,
Я, мов сиротина, нікого не маю
І в'яну, мов скошена квітка в саду.

До Тебе схиляюсь, ласкавий мій Боже,
Як мати дитину, мене пригортай,
Я вірю, Один тільки Ти допоможеш,
Й забуду я горе, забуду відчай.

ЩАСЛИВИЙ СВЯТ-ВЕЧІР

Вже напекла солодких пирогів,
Карпо приніс з стодоли клопоть сіна;
Поплив по хаті запах із ланів,
І свіжістю запахла конюшина.

Світила сумно лямпа на стіні,
А за вікном десь буря застогнала...
Згадав Карпо минулі свої дні
І дуже сумно й гірко йому стало.

Він підійшов і сів біля стола,
Підпер чоло дрижачою рукою...
Колись укупі вся сім'я була,
А ось тепер розлучені війною.

Вже третій рік нема його Петра,
Війна від батька сина відібрала...
Він виглядав, що прийде з-за Дніпра,
Але ніколи й вістки не бувало.

А за вікном гурток колядників
Співають: "Всі поклін несім Христові",
І їх бадьорий і веселий спів
Ще більш скріпив сумні думки Карпові.

Він підійшов і став біля вікна,
І прислухався до колядування...
Прийшла й дружина сплакана, сумна,
В очах мигтів вогонь туги й страждання.

"Ось так колись співав і наш Петро, —
Зажурений Карпо до жінки каже. —
Пливе, бувало, чайкою Дністром,
А голос ніжний, аж за серце в'яже.

А ось тепер..." — Й не докінчив Карпо,
Закрив лице дрижачою рукою;

Занадто гірко вже йому було, —
З дружиною заплакали обое.

Почувся в сінях скрип старих дверей,
Чиясь рука за клямкою шукала.
Стрілець ввійшов, засніжений, слабий,
А мати миттю голосно сказала:

“Петро!.. Петро!.. Наш сину дорогий!..”
Прибіг Карпо й солдата обіймає...
Скотивсь з душі тягар його важкий,
І серце радістю безмежною палає.

Він, як живе, ніколи ще не був
Такий щасливий і такий багатий;
Три роки вже про сина він не чув
Й в'язницею зробилась рідна хата.

А ось тепер в Свят-Вечір, на Різдво,
Вернувся він знеможений й безсилий;
Минеться це й поправиться Петро,
Повернеться й колишня його сила.

Смачна вечеря стала на столі,
Вечеряти засіла вся родина;
Щасливий батько тішиться з сім'ї,
Безмірно радий з повороту сина.

Хай за вікном лютує буревій,
Хай хуртовина вовком завиває;
В Карповій хаті радість і спокій, —
Сім'я Різдво щасливо зустрічає.

Ось незабаром надійде Різдво,
Й на чужині його я буду святкувати;
Колись вернусь і я, як цей Петро,
До свого краю, до своєї хати...
Чекає там й на мене моя мати!

ЯК СКОРО...

Як скоро проминають дні
Та й линуть в забуття,
Й минає так в байдужнім сні
Все людськеє життя.

Проходить слава і краса,
І сила без кінця,
І так зникає, мов роса,
Від подиху Творця.

Минає час блискучих мрій,
І горя, і зідхань,
І час любови, і надій,
Й відважних поривань.

І скоро юність пролетить,
І щезне, немов дим,
І не отямишся в ту мить,
Як станеш вже старим.

А там і вічність, і кінець...
Чи думав ти про це,
Що всіх покличе нас Отець
Перед Своє лице?

ТОБІ СПІВАЮ ХВАЛУ

Хвалу Тобі співаю, Боже,
За те, що любиш Ти мене.
У цьому світі все негоже
Колись безслідно промине.

Але Твоє Святее Слово,
Що перестояло віки,
Стояти буде знову й знову,
Як ґрунт незрушний і тривкий.

Нічого вічного немає
Отут в дочасному бутті.
Усе проходить, все минає
В природі й в людському житті.

Але Твоє, мій Боже, Слово
Стоїть і сяє навкруги,
Воно освітлює чудово
Для нас далекі береги.

Воно показує дорогу,
Вирівнює нерівний шлях,
Тому хвалу співаю Богу
В постійній пісні на устах.

У тім чудовім Божім Слові,
Яке життя дало мені,
Знайшов душі моїй основу
Й мету в мандрівці цій земній.

Я ЗНАЮ КРАЙ

Я знаю край, де горя вже не буде,
Де більш не буде литись братня кров.
Там в згоді житимуть щасливі люди,
Там запанує правда та любов.

Забудуться там сльози та зідхання,
Журбі не буде більше вороття;
На спогад не прийдуть земні страждання,
Лиш радістю окрилене життя.

В цей рідний край веде моя дорога,
Цей край святий я змалку полюбив;
Іду туди і славлю мого Бога,
Що Він мені цю путь святу відкрив.

Іду і всіх, кого лиш зустрічаю,
Я кличу за собою в рідний край;
Туди, де Сонце Правди вічно сяє,
Не відцвітає там ніколи май.

Ідіть туди, усі скорботні люди,
Бо там уже не лється братня кров,
Там горя й сліз ніколи вже не буде,
Бо там панує правда і любов.

РІЗДВЯНОЇ НОЧІ

Біліє сніг гладеньким білим морем,
Блищить, мов вилитий увесь із скла.
Мерещаться в глибокім небі зорі,
Великий місяць вплив з-за села.

Стояв туман низенько над горою...
В окопах ранений Івась лежав;
Лежав в снігу з відбитою рукою
Й один з його друзів над ним стояв.

Він огорнув його в свою шинелю,
Під голову соломи підложив,
Як рідний батько ласкою своєю,
Схилився над ним і ніжно обтулив.

Івась зідхнув, а потім відкив очі, —
Навколо ніч, далеко ще до дня...
Він знав, сьогодні, різдвяної ночі,
Святкує десь уся його рідня.

На Україні десь і батько його, мати
Сумують там без сина на Різдво,
А може вже в руїнах рідна хата,
А може вже зруйноване село...

Гірка сльоза скотилась на палатку,
Й до друга свого тихо він сказав:
“Як я умру, то прошу тебе, брате,
Щоб ти листа до мами написав.

І напиши від себе, я благаю,
Що я заснув в далекій стороні,
Що я із думкою про неї умираю,
І мати хай не плаче по мені...

Все напиши... Я скінчив вже дорогу,
І хоч багато горя пережив,
Зате на чужині повірив я у Бога
І тут щасливим Бог мене зробив...”

Він замовчав, закрив глибокі очі,
А вітер над окопами із снігом пролітав;
І він святої різдвяної ночі
Про рідний край Івасеві співав.

Блимали в небі ясні, ясні зорі,
Дрімав високо місяць над селом...
І на чужих засніжених просторах
Івась заснув спокійним вічним сном.

А ранком вже друзі його копали
Біля окопів яму у снігу,
Із смутком свого друга поховали,
Вінка з соснини виплели йому.

Під голову поклали трохи сіна,
Щоб м'яко другові було лежать...
Батьки ж його в далекій Україні
Різдво без сина будуть святкувать.

Зійшло червоне сонце над горою,
Всім благовість звіщалася нова;
Купався світ в людській невинній крові...
Був перший день Христового Різдва.

СПОГАДИ

Пройшло багато літ. Минули дні,
А спогад в серці ще жевріє...
Колись у нашій рідній стороні
Апостол Божий правду сіяв.

Зо сну будились села і міста,
Степи широкі оживали...
Наш рідний край із темряви устав,
Усе хвалу Творцю співало.

Христові піонери скрізь пішли,
Народові вказали путь-дорогу,
І світло правди й волі понесли,
І грішних кликали до Бога.

Своїх апостолів Господь послав
Простих, із нашого народу,
І кожен з них пішов і сповіщав
Про Божу правду, про свободу.

По українських селах і містах
Христове світло засіяло,
І люди каялись в своїх гріхах,
Степи заснулі оживали...

Минуло відтоді чимало літ,
А спогад в серці все жевріє...
Про те, як в нашій рідній стороні
Апостол Божий правду сіяв.

СМОКІВНИЦЯ

Мов деревина я расту,
В святім саду Господнім.
Чи овоч би Христос знайшов,
Коли б прийшов сьогодні?

Мене в саду Він посадив
І пильно доглядає,
І плоду доброго Христос
Від мене вимагає.

Багато літ я вже расту
Під доглядом Господнім,
Але чи овоч Він знайде,
Коли б прийшов сьогодні?

Скрізь зустрічаю буревій
Та люті морози;
І замість радості я п'ю
Гіркі криваві сльози.

Але я все таки расту
Ще у саду Господнім,
І добрий овоч принести
Бажаю ще сьогодні.

Бож як прибуде Садівник
Й про овочі питає,
Як на мені їх не знайде,
То вмить мене зрубає.

МОЇЙ МАТЕРІ

Ти вийдеш знов сама на поле жати,
А син твій п'ятий рік на чужині;
Не має тут ні поля, ані хати,
Марнує тут останні свої дні.

Одного дня не має він спокою,
Відірваний від рідної землі;
Він мріє ще зустрінутись з тобою
І ще колись в волинському селі.

Прийшли жнива, чужі поля білють,
Стоять снопи рядочком по стерні,
Як гляне він, то з горя серце мліє,
Бо знов його жнива на чужині.

А вдома десь старенька його мати
Візьме своїх сиріток-унучат,
Сама іде на поле жито жати
Доріжкою через вишневий сад.

Працює бідна, змучена, безсила,
Й нема кому їй в праці допомогти...
О, ненько рідна, матінко єдина,
Як винен син, то ти йому прости!

Не думав він так довго забаритись,
І не бажав покинути свій край,
Був змушений з недолею миритись,
Був змушений нести в душі відчай.

Прости йому і жни дозріле жито,
Безмірно, рідна мамо, не журись;
В душі своїй зболілій і розбитій
За сина щиро Богові молись.

Прийде пора, молитву Бог почує,
До тебе син повернеться ще знов.
І радість в твоїм домі запанує,
Знов зацвіте надія та любов.

Йди покищо сама на поле жати,
З терпінням жди і сина виглядай,
А син про тебе буде пам'ятати
І скоро вернеться у рідний край.

МАЯКИ

Світимо ясним світлом навкруги
Для тих, що блудять на безмежнім морі.
Сховалися в тумані береги,
За хмарами тяжкими згасли зорі.

Світім для них щоночі і щодня,
Бо дуже небезпечна їх дорога;
Пливуть вони самотні навімання
І потребують нашої підмоги.

А море з кожним днем ще гірш шумить,
На океані й просвітку немає...
Брати мої, світимо в кожна мить,
Далеко десь наш ближній потопав.

Він зір скеровує сюди й туди,
Напружено стежить у темні ночі.
Але даремні всі його труди,
Ніде не видно світла опівночі.

В минулому ніколи не було,
Щоб так вітри жадібно лютували,
І щоб було таке велике зло,
Яке руйнує світлі ідеали.

Прийшла страшна хвилина морякам,
В глибінні води втопилась їх надія,
А безустанний грізний гураган
Зневіру і відчай між ними сіє.

Тому, брати, світимо навкруги
Для тих, що блудять на безмежнім морі...
Світає вже. Видніють береги,
На ясне небо випливають зорі.

НЕ ЖУРИСЯ...

Не журися, не тривожся,
Тільки в Бога вір;
І до неба, і до сонця
Піднеси свій зір.

Стихне вітер, стихне море,
Хмари пропливуть,
І замовкне твоє горе,
Проясниться путь.

Не тривожся, не журися,
Лише в вірі стій,
Щиро Богові молися
Й матимеш спокій.

З серця спаде важкий камінь
У нічній тиші, —
І так нагло легко стане
На серці й душі.

Не журися, не тривожся,
Тільки в Бога вір;
І піднось лише до сонця
Свій тривожний зір.

НАЙБІЛЬША ЛЮБОВ

Немає в світі більшої любови
За ту, яку Христос приніс.
Вона веде людину до обнови,
Рятує світ від горя й сліз.

Немає ласки більшої над тую,
Що на Голгофі розцвіла.
Вона від смерти світ увесь рятує,
Дає всім пригорщі добра.

Спасителя нам іншого не треба,
Він — Приятель найкращий наш,
Своєю смертю відчинив нам небо,
Вхід до святих, небесних брам.

На світі більшої немає сили
За ту, що грішника спасла,
Що Божою дитиною зробила
Людину, сповнену вщерть зла.

Нехай хвала Йому постійно буде
Від нас за всю Його любов!
Нехай Його прославлять усі люди,
За них пролив Спаситель кров.

ЮВІЛЕЙНЕ

Згадаймо тих, що жили перед нами,
І кликали народ наш до обнови.
Всіх тих, що йшли тернистими шляхами,
Згадаймо їх не злим, а тихим словом.

Згадаймо тих, що сіяли на ниві
Насіння правди, любови та згоди...
Не будьмо й ми байдужі та ліниві,
Ідім з тим самим до свого народу.

Святкуючи своє велике свято,
Подякуймо за все сердечно Богу;
Від Нього ми отримали багато
Великих ласк, святої допомоги.

Минулі дні не вернуться ніколи,
Вони пройшли, як вітер над полями.
Учімося від Господа покори,
І ласка Його завжди буде з нами.

ОСІННЄ

Поїду я і то, мабуть, вже скоро
Прощатимось з тобою, чужино,
В тобі зазнав чимало зла і горя,
І чашу смутку випив всю до дна.

Тепер пусти, пусти мене від себе!
І полечу я в свій далекий край,
Де в цю пору таке чудове небо,
Вдягнувся в жовті шати рідний гай.

Там ходить осінь тихою ходою,
Снопи давно вже забрані з полів;
Густий туман спливає над рікою
Так, що не видно навіть берегів.

У цю пору шнурком там пролітають
Під хмарами високо журавлі,
І вітер шлях знайомий замітає,
Снується павутиння по землі.

Жита давно зійшли вже й зеленіють,
Ось приморозки перші надійдуть,
Позяблені поля рядочками чорніють,
На стерню діти овечки женуть.

А в лісі так самотньо, як в могилі,
Давно не чути пташих голосів,
Лиш чути шепіт березів похилих
І монотонний голос ясенів.

Задумались волинські простори,
Скрізь тихо так, зажурено кругом,
А в вечір ясно сяють в небі зорі,
Мандрує повний місяць над селом.

Понад шляхом стоять стрункі тополі
Й осінню пісню журно шепотять,
Мов сторожі в самотнім чистім полі
І день, і ніч, вартуючи стоять.

А осінь ходить ніжною ходою
З вінком сухих квіток на голові;
Не кропить листя чистою росою,
Лиш ранком срібло сіє по траві.

Заходить ясне сонце за горою,
Рум'яниться ледь видна далечинь...
О, краю мій, як тужу за тобою!
Моя улюблена і дорога Волинь!

На чужині, коли тебе згадаю,
То серце так болюче защемить...
За тебе краю кращого немає
І за тобою є чого тужить.

Чекай мене, бо я приїду скоро,
Мене відпустить грізна чужина,
Забуду в хаті рідній своє горе
І чашу смутку випиту до дна.

МИНУЛЕ

Стоїть самотній почорнілий млин,
Навколо нього луки й сінокоси.
Коли я був ще хлопчиком малим,
Я бігав там розхристаний і босий.

Мені знайомий кожен куш лози,
І кожна стежка там мені знайома.
В ріці вода чистіша від сльози,
І там я чувся, ніби в себе вдома.

Бувало, сяду біля комишу
І слухаю його таємну мову...
Донині в серці шепіт цей несу,
Донині знаю пісню цю чудову.

Пливуть по небі хмари-лебеді,
Собою ясне сонце закривають;
Але воно знов скаче по воді,
І золотом по луках розсіває.

Під берегом на квітах водяних
Метелики з собою розмовляють,
На крилах їх прозоро-голубих
Роси краплини рубинами сяють.

Минуло все. Пройшли мої літа,
Вже молодість не вернеться ніколи...
В душі ж моїй пора ця золота
Бринить і грає річкою і полем.

ВЕСНА

Іде весна, блищить трава з росою,
Огнем брилянти сяють на квітках.
І жайворонок грудкою малою
Застряг в блакитно-ясних небесах.

Іде весна. Шумить ріка в долині,
Густий туман там куділь свій пряде,
А потім стелиться по полонині,
Полями рівними вже плуг іде.

Весна в вінку, розкішна і весела
Розсипала над яром пелюстки;
І одягає чорні ще дерева
В зелені шати, у свіжі листки.

Іде весна. Здіймається угору
Могутня пісня до самих небес,
Й пливе-пливе через долини й гори
Псалом: Христос воскрес!

ЛІТО

На небі хмари білі і прозорі,
І на ланах хвилюється пшениця,
Увечері блимають в небі зорі,
Співає десь в траві перепелиця.

За балкою блищить широке плесо,
Вода його в проміннях ясних сяє;
Вже млин старий розкручує колеса
І бризки золота навколо розкидає.

Шепочуться волошки під межею,
А вітер теплий їх до сну колише.
Летять качки веселою юрбою,
А потім настає глибока тиша.

Понад шляхом стоять струмки тополі,
Безжурна пташка в віттях їх співає...
Блакить на небі і блакить на полі,
Й блакить в душі моїй перебуває.

Дивлюся ген, там ліс стоїть стіною,
Мене привітно кличе він до себе...
І розмовляю я тоді з собою,
І рвусь до лісу, рвусь також до неба.

Усюди частка є душі моєї,
Усім отим живе моя істота;
Цвітуть у ній і рожі, і лілеї,
Народжується радість і скорбота.

Співає гай, хвилюється пшениця,
Бринять квітки й метелики на нивах.
Душе моя, надзореная птице,
Завжди співай і будь завжди щаслива!

ВІН ЗНАЄ ПУТЬ

Він знає путь, хоч я її не знаю,
Й свідомість ця гасить журбу мою;
Він мою долю у руці тримає
І посилає благодать Свою.

Він знає путь, Він знає моє горе,
Він збереже мене від всіх спокус...
Хоч і погасли в яснім небі зорі,
Я не боюсь, зо мною мій Ісус.

Він знає путь, душі Він бачить болі,
І те, як часто чашу горя п'ю;
Він допоможе завжди у недолі,
Щасливий я, Він знає путь мою.

Він знає путь й усе життєве море,
І як стомив мене цей грішний світ.
Настане час, затихне люте горе
І слъози всіх минулих моїх літ.

Ти знаєш путь і я безпечний, Боже,
Хай хвилі й бурі стогнуть і ревуть;
Я вірю, Ти в усьому допоможеш,
Бож я Tobі довірив свою путь.

ХРЕСТИ

Хрести... Хрести... Кругом хрести
Стоять, схилившись при дорозі.
І поміж нами треба йти
В тяжкій утомі і знемозі.

Веде дорога через степ,
Через яри, крізь мряку й спеку...
Скрізь гостре терня тут росте,
В тумані обрій ген далеко.

Каміння гостре на путі
Ранить мої безсилі ноги...
Як добре стати при хресті,
Зійшовши в балку із дороги.

Забути біль мандрівника
І подивитися до неба.
Дорога наша тут гірка,
Але й такої часом треба.

.....
Хрести... Хрести... Кругом хрести...
А повідь вже шумить весіння.
Мій Господи, один лиш Ти
Послати можеш воскресіння!

БЛИЖЧЕ...

Не знаємо дороги і путі,
Для нас стежки ці невідомі.
Життя пливе, як човен по воді, —
І ближче вже додому.

Минулий рік не вернеться до нас, —
Всі радості, журба й утома...
Останній день за океаном згас, —
І ближче вже додому.

Нам не страшні життєві хрести,
Якщо довіримося Йому Одному.
Ідем вперед, все ближче до мети, —
І ближче вже додому.

Яскраво світить сонце з вишини
На цю дорогу незнайому...
Пливуть літа, тривожні мрії-сни, —
І ближче вже додому.

Як добре з Господом пройти свій шлях,
І мати повний спокій в Ньому!
Нехай на світі буде смуток, жах, —
Нам близько вже додому.

ГОДИННИК

“Тік-ток! Тік-ток!” — рахує на стіні
Годинник мій з пожовклим циферблятом...
Нарахував він вже чимало днів,
І літ уже нарахував багато.

Його повісив там ще небіж дід,
Й ніщо його ніколи не турбує.
Кілька разів вже змінювався світ,
А він спокійно дні мої рахує...

Пригадую, недавно ще малим
Я босоніж стрибав через городи...
Над Горинню туман сідав, як дим,
А я жбурляв камінчиками в воду.

Минула й молодість, пройшли літа,
Забрав їх час всевладними руками;
Я вже не той, і пісня вже не та,
Годинник все змахнув стрілками.

І думаю, зажурений, сумний:
Як швидко час пройшов, мій милий Боже!..
Здійняв би я годинника з стіни,
Але і це нічого не допоможе.

“Тік-ток! Тік-ток!” — рахує на стіні
Годинник мій з пожовклим циферблятом...
Ще нарахує, може, трохи днів,
А літ — я думаю — вже небагато...

ХРИСТОС ВОСКРЕС

Палає схід яскравими вогнями,
Злітає спів пташиний до небес.
Сьогодні радість ходить поміж нами:
Христос воскрес!

Пливуть по небі білі, як сніг, хмари,
І морок ночі десь за яром щез.
Весна сади вбирає ніжним чаром:
Христос воскрес!

Над степом чайка втомлено літає,
Торкаючись крильми невидних лез.
І перша бджілка мед з квіток збирає.
Христос воскрес!

Земля і небо в спільному поході
Звеличують це чудо із чудес.
Могутній спів лунає з уст народу:
Христос воскрес!

РІЗДВЯНЕ

Святкуємо ми святе це щороку,
Пливуть колядки взнеслим піснопінням;
Святкується Різдво врочисто і глибоко,
А Сам Христос лежить іще на сіні.

Щороку пишно вбрана наша хата,
В коврах долівка, у портретах стіни.
В куті ялинка світиться багата,
А Сам Христос лежить іще на сіні.

Бо якщо стіл наш гнеться від надміри,
А бідний хліба біля нас не має, —
Тоді нема у нас живої віри,
І наш Христос ще в яслах пробуває.

Якщо в нас в хаті вбогий не ночує,
Даремне наше пишне святкування,
Бо наших колядок Господь не чує,
А Сам Христос лежить іще у стайні.

Якщо в цей день ялинка у нас сяє,
Але любов в серцях давно погасла,
Тоді Христа Ісуса в нас немає,
Він ще лежить у Вифлеемських яслах.

Чи ти, мій друже, бідний, чи багатий,
Візьми з ясел Спасителя Святого...
Неси Його скоріш у свою хату
І посади на троні серця свого.

НАД РІЧКОЮ

Як приємно пройтись над рікою,
Коли сонце заходить за кручі!
Простелився туман під горою,
Й вітерець пролітає пахучий.

Як приємно пройтися полями,
Коли роси спадають на квіти,
Коли місяця серп над ярами
Якось втомлено й жалісно світить.

Як приємно в усьому вбачати
Руку Божу, що світом керує;
Й як солодко упевнено знати,
Що над світом ще Бог запанує!

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Христос воскрес! Нема Його в могилі,
Там тільки місце, де Господь лежав.
Він цього ранку в потузі і в силі
Воскрес і смерть Він смертю подолав.

Христос воскрес! Дивіться, гріб порожній,
Сьогодні сталось чудо із чудес.
Із неба ангол прилетів Господній
Й приніс всім вістку, що Христос воскрес.

Такого ранку не було ніколи,
Такого чуда світ наш ще не мав...
Мій друже, йди зо своїм смутком й болем
До Того, Хто сьогодні з мертвих встав.

Воскреслий Спас й тобі життя дарує,
Ти тільки серце все Йому відкрий;
Коли там гріх та смерть іще панує...
Воскреслий дасть тобі і радість, і спокій.

Христос воскрес! Прислухайся до того,
То станеться ще чудо із чудес.
І ти воскреснеш до життя святого,
Як і Спаситель із мертвих воскрес.

СУСІДИ

Коли я чув пісні в сусіда свого,
Й від музики дрижала його хата,
Ніколи я тоді не йшов до нього, —
Без мене друзів мав він там багато.

Але життя людини — довга нива,
Воно змінливе, з вітром і дощами...
Днів не багато соняшних, щасливих,
І завжди смуток більше йде за нами.

Одного разу в нашого сусіда
Зчинився смуток і горе безкрає.
Я знав, що він сьогодні не обідав,
Й на завтра хліба й кришечки не має.

Тоді чимскорше я пішов до нього,
Коли його забули усі люди...
Я знав, що в бідного сусіда мого
З колишніх друзів і сліду не буде.

СВЯТО ЖНИВ

На полі скрізь стоять снопи,
Багато їх, багато.
Женці поклали вже серпи, —
Сьогодні їхнє свято.

Осіннє сонце в небесах
Ховається за хмари.
В саду, в городі, на полях
Дозріли Божі дари.

З дерев вже листячко спада
На змочену дорогу,
У річці, ніби скло, вода, —
Усе співає Богу.

Щороку щедрий Він до нас,
Що й годі передати,
Дає для всього добрий час:
І сіяти, і жати.

Він кожне в полі зеренце
Дощами поливає;
А потім сонцем припече, —
Все повно дозріває.

Тому й усяких в нас плодів
Сьогодні так багато,
Женців лунає вдячний спів, —
Сьогодні наше свято!

БОЖИЙ СПОКІЙ

Долини, гори і ліса, —
Чудова вся природа!
О, Господи, Твоя краса
Існує з роду в роди.

Ти в полі квіти насадив,
Поливши їх росою,
В лісах озера скрізь розлив
Криштальною водою.

Сідає на траві туман,
Й зозуля десь співає...
А небо, ніби океан,
Без початку й без краю.

На скелі смереки стоять,
Як ніби на сторожі.
На озері качата сплять, —
Усюди спокій Божий.

Схиляюсь перед тим усім
З сердечною хвалою,
Всім, Господи, єством моїм
Молюсь перед Тобою.

Великий Ти в отій красі, —
В зеленім борі, в гаю!
Природа вся, пташки усі
Тобі хвалу співають.

СЛІД МАТЕРІ

З тобою ми прощались на шляху,
Я в світ пішов, а ти пішла додому.
Обоє ми в годину ту лиху
В душі понесли біль й безмежну втому.

Тоді весна ходила на полях,
І квіти розсівала по долині;
Пливли крилаті хмари в небесах,
А далечінь була, як море сине.

І ти пішла дорогою сама
Й незабаром сховалась за горою...
Збагнувши, що тебе уже нема,
Я вмився там гарячою сльозою.

У заграві палав далекий схід,
А я стояв самотній у тривозі.
Дивлюсь, передо мною босий слід
Моеї мами на м'якій дорозі.

Я мамин слід тоді поцілував,
І помолився там сердечно Богу.
І в світ широкий сам помандрував,
Навік лишивши ту з слідом дорогу.

Минуло відтоді чимало літ,
Багато час забрав чого з собою, —
А на дорозі мамин босий слід
Завжди живим стоїть передо мною.

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Квітки п'ють росу із небес
Рожевими листками.
Христос воскрес! Христос воскрес! —
Пливе понад світами.

Земля вся сповнена чудес,
Зо сну природу будить.
Христос воскрес! Христос воскрес! —
Повторюють всі люди.

Поглянь, душе моя, кругом,
Яке сьогодні свято!
Співай і ти оцей псалом:
Воскрес Христос розп'ятий!

МАРІЯ

Вона прийшла до гробу дуже рано,
Як надворі ще темно скрізь було.
Дрімав ще сад, окутаний туманом,
Довкілля тишею й спокоем залягло.

Схилилися чіхраті кипариси,
Остання зірка в небі миготить...
Вітрець із поля ароматом дише,
Передранковим сном природа спить.

Не спить лише стривожена Марія,
Події дня хвилюють її знов;
Погасла віра, згасла і надія,
Лиш полум'ям горить в душі любов.

І ту любов вона несе з собою
До гробу, де Учитель їх лежить.
Думки сповиті темною журбою:
“А хто ж цей камінь зможе відвалить?”

Іде і власної ходи не чує,
Роса з дерев спадає на чоло...
Рум'янець сходу ранок вже віщує,
Але в саду ще темно скрізь було.

І бачить гріб порожній між кущами,
В сутінках мли щось ніби сутеніє...
Вона тримається за голову руками
І чує слово ніжнєє: “Маріє!”

СПАСИТЕЛЬ

У горах і скелях, де терен росте,
Заблудла вівця умирає.
До неї Спаситель на поміч іде
І руку Свою простягає.

І ніжно кладе Він на плечі Свої,
Несучи її за Собою.
Вилікує рани і болі її,
Й холодною поїть водою.

Хоч в хмарах шугає великий орел,
Вівця вже спасена від згуби,
Вона спочиває у тихих джерел,
Її Добрий Пастир голубить...

Спаситель й сьогодні по світі іде,
Овець Він заблудлих шукає.
Якщо Він одну десь таку знайде,
То радість на небі буває.

Мій друже, цей Пастир шукає й тебе
По горах, ярах і долинах, —
Усюди, де терен колючий росте,
Де вівці заблукані гинуть.

ОСІНЬ У ЛІСІ

Лежить поживкле листя на землі,
І скрізь тут спокій, мертва тиша.
Шнурком летять у небі журавлі,
А вітер липами колише.

Кущі черемхи швидко відцвіли,
Згубили молодість і силу.
Тепер в кущах тумани залягли,
Густим серпанком все покрили.

Недавно ще отут цвіло життя,
Всміхалися квітки крізь теплу просінь.
Не буде їм вже більше вороття,
Тепер над всім панує осінь.

Я ходжу сам по листі, по траві,
Рахую кроки й дні рахую.
Сріблиться осінь вже на голові,
Але я старости не чую.

Іду, іду і легко так мені,
Глибоке небо хмари вкрили.
Хоч весняні давно минули дні,
Мені ще треба й треба сили.

.....

Далекий захід полум'ям горить,
Там на спочинок день сідає...
А в лісі тихо, вся природа спить,
Лише душа моя співає.

ТУДИ...

Туди, де береги зелені,
Де небо зорями сія,
І де шумлять скрипучі клени, —
Душею й серцем лину я.

Там, де стоять струнки тополі,
Бринять піснями всі гаї,
Де шепіт трав пливе по полі, —
Туди летять думки мої.

Туди, де річка між вербами
Пливе, співає і блищить, —
Туди і я лечу думками,
Де рідне сонце і блакить.

Туди, де проліском дорога
Ховається поміж кущів,
Де близька так присутність Бога, —
Моя молитва, там мій спів.

Туди, де ніжністю сповите
Дрімає ріднее село,
Де сливи й груші соковиті, —
Злітає все моє ество.

Де в бідній хаті кругом столу
Читають Біблію Святу...
Тоді я з ними і посполу
Душею є в хвилину ту.

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Христос воскрес! — яке величне слово!
А скільки в нім привабливості, втіх!
Бринить воно надхненно і чудово
Для тих, хто скинув з серця свого гріх.

Вони щороку в щирості й любові
Зо збудженим й святим в душі чуттям
Співають гимн воскреслому Христові,
Радіючи своїм новим життям.

Христос воскрес! — послухай, друже-брате,
Тебе також Він хоче воскресить.
Тобі життя Спаситель хоче дати,
Біль серця твого хоче погасить.

Лише прийди й поглянь, поглянь на Нього,
Як Він за тебе тяжко умирав,
Як Він за тебе ніс хреста важкого
І на хресті за тебе смерть прийняв.

Але тепер зломив Він смерті ґрати,
Звершилось ранком чудо із чудес.
Тому співай і ти, мій друже-брате,
Й кажи: "Христос воістину воскрес!"

НАШІ ДНІ

Пливуть й пливуть за днями дні,
Так, ніби сон, вони минають...
І чи веселі, чи сумні, —
Усі безслідно пропадають.

Ось ще пройшов тривожний рік,
Утік в дорогу невідому.
Ми не такі вже, як вчорік,
Багато ближче нам додому.

Сивіє волос на чолі
І зір поволі наш темніє.
Мій друже, вище від землі
День безтурботний вже ясніє.

Багато кращий за ті дні,
Що тут так швидко проминають,
Бо в них вплітаються пісні,
Яких там анголи співають.

І чим скоріш пройдуть літа,
І дні підуть в путь невідому, —
Блаженна й радісна мета
Простелить нашу путь додому...

* *
*

Не знаю я, які Твої є пляни
І скільки Ти накреслив мені жити.
Щорік, щодень збираються тумани,
А так хотілося б ще добре щось зробити.

Здоров'я не таке, як то бувало,
А праці, навпаки, щодня більшає,
Можливостей фізичних дуже-дуже мало,
Життя ж все далі й далі поспішає.

Роздумую отак щодня і щохвилини:
Оце та інше я мушу закінчити.
Але не знаєш, бідна ти людино,
Що хтось усе це може зупинити.

Життя ж моє в Твоїх руках, мій Боже,
Також Ти працю мою добре знаєш.
Якщо вона не є добру ворожа,
То ти Собі її, як дар, приймаєш.

Тому пошли мені ще трохи років,
І дай мені в роках тих віри й сили.
Без Тебе я постійно самотній,
З Тобою ж завжди і в журбі щасливий.

НА ГОЛГОФУ

Він на Голгофу йшов за тебе, друже,
За тебе Він хреста важкого ніс.
Ввесь світ тоді дививсь на це байдуже,
Ніхто тоді не бачив Його сліз.

Юрба ревля, кричала стоголоса,
В пилу зневаг бриніли скрізь мечі.
І ніби пекло все заповзялося,
Щоб розп'ясти Спасителя хутчій.

А вдалині хрести уже видніли,
Голгофа вкрита натовпом людей,
А Він ішов і ноги Його мліли,
І сльози падали з Його очей.

І це за тебе йшов Він, любий друже,
За тебе з ран Його стікала кров.
Тому не будь сьогодні ти байдужий,
Прийми Його безмежну любов.

ХРИСТОС ЗАКЛИКАЄ

Христос усіх до Себе закликає,
Бо Він однаково всіх любить.
Як добрий Батько, Він усіх чекає,
Щоб їх у Себе приголубить.

Всі люди — це сини без тата,
Своїми розійшлись стежками;
Пішли у наймі, хоч були багаті,
Пішли по світі із торбами.

Втомилися в тяжкій своїй дорозі,
Розстратили здоров'я й силу;
Не знають, що рятунок тільки в Бозі,
Якого всі вони лишили.

Вони лишили радість в ріднім домі
І батьківську любов до себе, —
Місця спокійні і серцю знайомі
Й безжурне й чисте рідне небо.

Тепер вони голодні і обдурті,
І блудять по шляхах широких;
Покірно йдуть назустріч лютій смерті,
Загрузши у гріхах глибоко.

Таких Христос до Себе закликає,
Синів заблудлих хоче Він прийняти.
Він їм спасіння вічне обіцяє,
І Він їм щастя хоче дати.

НА ТРУД СВЯТИЙ

На труд святий, на труд Господній
Іди мерщій, мій любий брате.
Днів не марнуй, іди сьогодні
Сноп для Господа зібрати.

Поглянь, яка велика нива,
Додолу хилиться колосся.
Давно уже дозріло жниво,
Гарячим сонцем налилося.

Женців же щирих дуже мало,
Про ниву ту ніхто не дбає;
Колосся спіле полягало,
Його скрізь сонце припікає.

А час прийде і буде свято,
За працю Бог дасть нагороду.
Пильнуймо, щоб снопів багато
Придбати й з нашого народу.

ДОРОГОЮ

Ішли вони самотні в Еммаус
І тихо між собою розмовляли:
“Умер, умер Учитель наш Ісус...”
Вони Писання ще тоді не знали.

Сумна й скорботна їхня була путь,
Тривога ріже серце безупинно.
Але вони вперед, вперед ідуть,
Все далі й далі від Єрусалиму.

Зближається з-за лісу чорна ніч,
Каміння гостре ранить їхні ноги.
І захід сонця видний з їх облич,
А впереді далека ще дорога.

З дерев спадають тіні над шляхом,
Роса сандалі й ноги їм моросить;
А вітер, ніби теплим помелом,
Змітає з їх облич солоні сльози.

Ідуть, ідуть. Ось видно Еммаус,
Й ученики помітно поспішають, —
Аж тут назустріч Вчитель їх Ісус,
А їх тривога більша ще проймає.

Кругом поля, не видно ні душі,
Останній промінь сонця згас за гаєм.
Дрімає шлях в замріяній тиші,
А Незнайомий з ними поспішає.

Він хоче їх довести в Еммаус,
Бо краще них Він знає ту дорогу.
Вони ж не знали, що то був Ісус,
І в душах їх не зменшилась тривога.

Ось дім. Вечеря. Каганець блима,
А за вікном лишилась темінь ночі...
Там, де Ісус, там темряви нема,
Вогнями там горять серця і очі.

Брати! Ми маєм власний Еммаус,
Свої ми маєм смутки, свої болі,
І серед різних спроб, журби, спокус
Заходить сонце на шляху, на полі.

І хоч би як далекий Еммаус,
Хоча б яка важка була дорога, —
Не біймося, бо з нами йде Ісус,
А з Ним і світло, радість, перемога!

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Христос воскрес! По світі дзвонять дзвони,
Лунає дивна вістка із небес.
Іде весна, порвавши перепони,
Блищить струмок й співа: "Христос воскрес!"

Христос воскрес! Долинами й горами
Лунає вічне чудо із чудес.
Мій друже й брате, втомлений гріхами,
Прийми благу цю вість: Христос воскрес!

Воскреслий Спас дає тобі спасіння;
Він хоче, щоб і ти життям воскрес,
Коли ж то буде тее воскресіння,
Щоб Він тебе міг взяти до небес?

Послухай, дзвонять дзвони великодні!
Послухай, як струмок з гори дзюрчить, —
Воскресни й ти негайно, ще сьогодні,
Вже досить у могилі темній жити!

Прийди до Нього і не будь байдужим,
До тебе лине голос із небес...
Прийди до Нього ще сьогодні, друже,
З природою співай: "Христос воскрес!"

Чи добре вірю я, чи знаю Тебе, Боже, —
Оце мене хвилинами турбує.
Можливо, не вповні віддавсь Тобі, а може
У серці щось недобре ще панує.

Я з самих юних літ бажав Тобі служити,
Хотів завжди іти лиш за Тобою.
Бажав лише для Тебе в світі жити,
Але не завжди так було зо мною.

В бурхливих й тяжких днях життя земного,
Втрачав спокій, губив я рівновагу.
Але душа моя шукала тоді Бога,
Й гасила у молитві свою спрагу.

А як тепер? Ти Сам постійно перевіряєш,
Чи так живу я, як повинен жити.
Найголовніше ж, що Ти, Боже, знаєш, —
Люблю Тебе і хочу більш любити.

ТАМ СКРІЗЬ ХРЕСТИ

Там скрізь хрести, там скрізь могили,
Весь край обернений в руїну.
Всю землю кров'ю оросили,
Мою солодку Україну.

Там скрізь хрести понад шляхами,
Скрізь плач й народне голосіння.
І край мій, скутий кайданами,
Чекає свого воскресіння.

Там скрізь хрести стоять на полі,
Й братів моїх там скрізь могили,
Уярмлений весь край в неволі,
Народ покривджений, безсилий.

Пливе світами вість небесна,
Й надію в моїм серці будить, —
Колись мій рідний край воскресне,
І вільним, і щасливим буде.

Але тепер там ще могили,
Весь край обернений в руїну.
Всю землю кров'ю оросили,
Мою солодку Україну.

ВІН ДИВИТЬСЯ

Він дивиться на всесвіт із хреста,
Куди то він без Бога так прямує.
Хоч запеклися кров'ю і уста,
А серце все ж любов до світу чує.

Він дивиться на кожного із нас,
На всі шляхи й круті наші дороги.
І бачить Він, страждаючий наш Спас,
Чи в нашому житті шукаємо ми Бога.

Він дивиться, як батько на дітей,
Що врозтіч порозходились від Нього...
І знов, і знову зір Його святий
Підноситься з благаннями до Бога.

Він молиться й за тебе, друже мій,
Бо це ж за тебе в муках Він вмирає...
До нього, друже, йди мерщій,
Він дивиться з хреста й чекає...

ЩАСЛИВИЙ ДЕНЬ

Настане день, великий день,
Закінчатся тривоги.
Тоді під звук святих пісень
Зустрінемо ми Бога.

Турботи наші проминуть,
Утре Він наші сльози,
Закінчиться земная путь
І бурі, і морози.

В оселях Господа святих
Ми будем спочивати,
Серед джерел і струмків живих
Хвалу Йому співати.

Не буде там гріха, незгод,
Не буде нарікання.
Зійде на Божий там народ
Зоря Його світання.

Іди, мій друже, до Христа,
Повір Йому душею,
І буде радість ця свята
І радістю твоєю.

ЗОРІ

Бувши малим, любив я зорі,
І юним поглядом своїм
Стежив за ними у просторі
Блакитно-синім, голубім.

Був тихий вечір над садочком,
Давно стих гомін на селі,
Чіхраті верби в холодочку
Купаються в вечірній млі.

Туман пливе понад хатами,
Заснуло й спить моє село...
Тоді я розмовляв з зірками
Й на серці радісно було.

Пішов я в світ шукати долі,
Лишивши свій чудовий край...
Прощався я з зірками в полі,
Шумів тугою рідний гай.

На чужині також є зорі,
Тому я в поле часто йду,
Бо може в ясному просторі
Свою зорю я десь знайду.

Але їх тут ніде немає,
А хоч і є, то не свої, —
Вони лишилися в ріднім краю,
Найкращі зіроньки мої.

ПОЛЕ

Чудові квітки вкривають поля,
Волошки і маки, — числа їм немає.
І дише запашністю вбрана земля,
Усе це говорить, і все це співає.

На межах ще мокрий з росою спориш,
І сонце ту росу поволі збирає...
Ідеш таким полем, ідеш, не спішиш,
І серцем й душею ти відпочиваєш.

Ось балка, а там і кущі поросли,
Туди веде стежка крізь гречку і жито.
Недавно там чорнії скиби були,
Тепер все хвилюючим збіжжям покрите.

В пшениці там десь перепілка співа,
Метелики з квітки на квітку сідають.
З-за балки тепленький вітрець повіва,
Пшеницею й житом легенько гойдає.

Іду таким полем, межею іду,
У серці глибокую віру я маю.
Колись до такої країни прийду,
Де вічно ще кращі квітки розцвітають.

МОЯ ПІСНЯ

Хвалу Тобі співаю, Боже,
За те, що любиш Ти мене.
У світі цьому все негоже
Колись безслідно промине.

Але Твоє Святее Слово,
Що перестояло віки,
Стояти буде знову й знову,
Як ґрунт незрушний і тривкий.

Нічого вічного немає
Отут в дочасному житті.
Усе проходить, проминає
В природі й в людському бутті.

Але Твоє, мій Боже, Слово
Стоїть і сяє навкруги,
Воно освітлює чудово
Для нас далекі береги.

Воно показує дорогу,
Вирівнює нерівний шлях.
Тому хвала лунає Богу
Постійно на моїх устах.

МОЛОДИМ

Ще поки ви всі молоді,
Мої брати, мої ви сестри,
До праці Божої ідіть,
Христу віддайте ваше серце.

Немає кращої мети,
Як в юності Йому служити,
Його слідами завжди йти,
Для Нього в молодості жити.

Усе на світі промине,
І молодість також минає,
Мов листя восени спаде,
Й сліду по собі не лишає.

А хто Христа в житті знайшов,
Такий щасливий завжди буде,
І хто прийняв Його любов,
Таких Спаситель не забуде.

Тому, коли ви молоді,
Мої брати, мої ви сестри,
До праці Божої ідіть,
Своє Йому віддайте серце.

НАШЕ ЖИТТЯ

Стрункі берези за вікном
Летять назад юрбою,
А вечір сонце за селом
Прикрив уже рукою.

Все швидше потяг мій летить
Через долини й гори,
А небо зорями блищить,
Мов безконечне море.

Один іще скінчився день,
Сховавшись за горами,
А потяг мій: дзелень, дзелень!
Й пливе собі лісами.

Отак пливе життя усе,
Як сон воно минає.
І кожен день нам щось несе,
А що? Ніхто не знає.

*
*
*

Тебе я змалку, Боже, полюбив,
Але мене Ти полюбив раніше.
За мене Ти святую кров пролив,
Бо любиш Ти і глибше, і щиріше.

Не можу я любити так, як Ти,
Бо Ти є Бог, а я лише людина.
Створив Ти, Боже, зорі і світи,
А я лише в цім світі порошина.

Повіє вітер і мене нема,
Й ніколи тут мене уже не буде.
І буде літо, осінь і зима,
Й родитись будуть й вмиратимуть люди.

Усіх нас грізний час кудись несе
І ми сліду по собі не лишаєм.
Один лиш Ти існуєш понад все,
І початку Тобі й кінця немає.

В молитві йду до Тебе знов і знов,
Як і колись, як змалку, як раніше.
Ти допоможи, щоб з Тебе любив
Вже відтепер і глибше, і сильніше.

**
*

Країна тут мені чужа,
А путь далека і незначна;
І в серці, ніби від ножа,
Глибока залишилась рана.

Хоч сяють уночі зірки,
І тихий вітер повіває,
В душі ж моїй тягар важкий,
Бо наших зірок тут немає.

Тут Віз, здається, не такий,
Молочний Шлях не так встелився,
І ясний місяць золотий
Не так на хмарі зачепився.

Усе кругом мені чуже,
І я чужий для цього краю.
Щодня, здається, хтось ножем
Скорботне серце мое крає.

ЯК ЛЯЖЕ НА СЕРЦЕ ЖУРБА

Як ляже на серце журба і сумнів,
Ти, друже, не маєш спокою;
А в людях ти бачиш лише ворогів,
Ніхто й не говорить з тобою.

Вдягнувся ти в ризи терпіння й страждань,
Закрили блакить чорні хмари.
Ти їх не лякайся, напроти них стань
І щезнуть усі ті примари.

В тім світі спокою тобі не знайти,
Бо сам він спокою не має;
Тобі не допоможе тягар твій нести,
Тобі не порадить в відчаю.

Як ляже на серце журба і сумнів,
То вийди раненько до гаю,
Послухай, як гарний пташиний там спів,
І там своє горе сховаєш.

Заслухайся співу й собі заспівай,
Забудеш все горе і лихо.
Повіє вітрець, заколишиться гай,
Й на серці твоїм стане тихо.

ОСІННЄ

Над лісом хмари сивії нависли,
Вони пливуть і зблизька і здаля.
Ще конюшина на покосах кисне,
І мокне земля.

Буруни віють з холодного степу,
Чорніша ще зробилася рілля.
І журавлинний простягнувся клекіт,
І мокне земля.

Заснув мій гай, затихли в ньому співи,
А вітер листя скинув на поля...
Пливе туман якийсь кристально-сірий,
І мокне земля.

Скрізь сумно так в очю осінню пору,
Але надія серце звеселя.
Весною оживуть долини й гори,
І зацвіте земля.

ЩАСЛИВИЙ Я!

Кругом стоять стрункі смереки,
І в безвість тягнеться дорога.
Вже відлетіла ген далеко
Моя скорбота і тривога.

Великий світ, блакитне небо,
Промінням сонце розсіває.
Я маю все, чого лиш треба,
Чого душа моя бажає.

Оті ліси, оті простори,
Ця припорошена дорога,
Усі долини, ріки, гори, —
Усе це — власність мого Бога.

Тому, душе, втішайся в Бозі,
Святкуй своє велике свято,
Бо у земній своїй дорозі
Ти і щаслива і багата!

У ТІНІ КРИЛ

У тіні крил Його святих
Душа відпочиває.
І від усіх турбот земних
Спокій і тишу має.

Тоді всі бурі не страшні,
Всі люті хвилі моря.
У тіні крил Його мені
Немає більше горя.

Про це я кажу людям всім,
Які живуть в тривозі:
Ідіть, ідіть в небесний дім,
Найкраще щастя в Бозі!

Він захистить вас в грізний час
Могутньою рукою.
Ідіть, бо Він чекає вас
З любовію святою.

У тіні крил Його святих
Спочинок й для вас буде.
Туди прийдуть з тенет земних
Усі спасенні люди.

МОЯ ДОРОГА

Я з Господом пройшов життя дорогу,
Я з Ним проплив життєве море.
І Він мені завжди давав підмогу,
Коли приходило яке-будь горе.

Дорога та проходила світами,
На ній каміння і терня лежало,
Боровся я із різними думками,
А інколи вже й сили бракувало.

Якраз тоді, коли не мав я сили,
Коли й друзів не мав навколо себе,
Тоді Його слова мене кріпили,
І очі все дивилися до неба.

І так із Ним пройшов свою дорогу,
А скільки ще іти, того не знаю,
Але надіюся на поміч мого Бога,
А Він мене в руках Своїх тримає.

МІЙ ГОСПОДИ...

Мій Господи, здійми тягар душі,
І спокій мені дай!
Я молюся до Тебе у тиші, —
Мене не забувай.

Багато в мене всяких є турбот,
І їм не видно дна,
Не світить жоден промінь із висот
До мого вікна.

Навколо ніч і темрява кругом,
Й спіткнутись можу я.
В душі затиш бадьорий мій псалом,
І радість вся моя.

Прошу Тебе, здійми тягар душі
І спокій мені дай.
Я молюся до Тебе у тиші, —
Мене не забувай!

**
*

За мене кров Свою пролив
Спаситель мій Ісус.
Тому в житті нічого я
Вже більше не боюсь.

Мене веде Його рука
Крізь темряву низин,
У тій путі зо мною йде
Спаситель, Божий Син.

У тіні крил Його святих
Відпочиваю я,
Його присутність чує скрізь
Істота вся моя.

Тому немає вже страху
У темряві низин,
Бо йде зо мною мій Ісус,
Спаситель, Божий Син.

**
*

Навколо ніч, немає зір на небі,
Й на душу темінь чорна налягла.
Мій добрий Боже, я іду до Тебе,
Спокою прошу, ласки і тепла.

Таких хвилин в житті було чимало,
Коли останній промінь світла гас,
Але душа моя тоді Христа шукала,
Й за руку брав мене мій добрий Спас.

І вів крізь хаші, бурі і негоди,
Вперед, вперед до кращої мети...
Під ноги падали важкі колоди,
Але з Христом було безпечно йти.

Немає в світі кращої опіки,
Надії кращої ніде я не знайду.
Тому до Тебе, Боже мій великий,
Я з певністю щасливою іду.

ЛЕБЕДІ

Н. З.

Востанне ми зустрілися тоді
У парку, де й раніше зустрічались.
На озері купались лебеді,
І ластівки над озером літали.

А від тоді пройшло багато літ,
Я пережив болючі дні відчаю...
Але той день лишив нестертий слід,
Ті лебеді й сьогодні пам'ятаю.

Те озеро, веселі ластівки,
Забути їх не можу і не хочу.
Я завжди чую голос їх дзвінкий,
Й зажурені твої я бачу очі.

Поза кущі і ти пішла, і я,
Для нас стелилися важкі дороги...
І доля в нас була своя;
Ми розійшлися з вірою у Бога.

Але востанне бачились тоді
У парку, де й раніше зустрічались.
На озері купались лебеді,
І ластівки над озером літали.

З М І С Т

Біблія	85
Блаженні	70
Ближче	121
Боже мій	54
Божий спокій	129
Борись	45
Брат і сестра	78
Вдова	90
В дорозі	16
Великоднє	42
Весна	117
Весняне	17
Він дивиться	147
Він жде тебе	44
Він знає путь	119
Влітку	35
В саду	57
Вчуй, Спасителю	12
Годинник	122
Господь — Пастир мій	66
Дитина	98
До берега	77
До Еммаусу	9
До мети	80
До молодії душі	25
Дорогою	142
Журавлі	47
За мене кров пролив	161
Засмученому	68
З вірою	55
Зимової ночі	50
Змалку	10

Зорі	149
Зостанься з нами	7
І знову	34
Колись і тепер	86
Країна тут мені чужа	155
Лист з чужого краю	15
Лебеді	164
Літо	118
Люби	74
Люби ближнього	61
Марія	132
Мати	82
Маяки	110
Мені жаль	53
Минуле	116
Мій Господи	88
Мій Господи	160
Моїй матері	64
Моїй матері	108
Молись	63
Молодим	152
Моя батьківщина	36
Моя дорога	159
Моя мета	73
Моя надія	60
Моя пісня	151
Навесні	23
Навколо ніч	163
На Голгофу	139
Над річкою	125
Найбільша любов	112
На морі	20
На труд святий	141
Наші дні	137

Наше життя	154
Не журися	111
Не знаю, які Твої пляни	138
Не знаю я, що Ти пошлеш	109
Осінне	114
Осінне	157
Осінь	58
Осіньного вечора	30
Осінь у лісі	134
Останній день	46
Під вишнею	8
Поїду я	40
Поле	150
Прийди!	72
Прийдіть	62
Псалом 121	56
Рідна хата	32
Різдвяне	11
Різдвяне	18
Різдвяне	124
Різвяний лист	81
Різдвяної ночі	104
Свято жнив	128
Сирота	92
Скорботна мати	38
Слід матері	130
Смоківниця	107
Снопи	19
Собі	27
Сон на чужині	28
Сонце	24
Спаситель	133
Спаситель допоможе тобі	69
Співай	43

Спогади	106
Сусіди	127
Там скрізь хрести	146
Тебе я змалку полюбив	154
Ти добрий був	97
Тінь матері	75
Тобі хвалу співаю	102
Туга скитальця	22
Туди	135
Уранці	76
Утеча	31
У тіні крил	159
Учителю	13
Хрести	120
Христос воскрес	123
Христос воскрес	126
Христос воскрес	131
Христос воскрес	136
Христос воскрес	144
Христос закликає	140
Чекає мати	94
Чи добре вірю	145
Чужина	48
Щасливий день	148
Щасливий Свят-Вечір	99
Щасливий я	158
Ювілейне	113
Я знаю	67
Я знаю край	103
Як ляже на серце журба	156
Як скоро	101
Як солодко	89

ТОГО САМОГО АВТОРА ВИЙШЛИ З ДРУКУ ТАКІ КНИЖКИ:

1. "На шляху життя", ч. I. Збірка оповідань і віршів. Чикаго-Честер, 1951 р., ст. 126.
2. "На шляху життя", ч. II. Збірка оповідань і віршів. Вінніпег-Торонто, 1953 р., ст. 126.
3. "Зелений гай", збірка оповідань, Торонто-Чикаго, 1959 р., ст. 200.
4. "Далека дорога", спогади. Торонто-Чикаго, 1963 р., ст. 336.
5. "Небесний дім", збірка посмертних згадок духовних робітників. Вінніпег-Чикаго, 1956 р., ст. 240.
6. "Божий спокій", збірка оповідань. Вінніпег-Чикаго, 1966 р., ст. 206.
7. "Недоспівана пісня", повість. Вінніпег-Чикаго, 1967 р., ст. 348.
8. "Відпавші", оповідання, Вінніпег-Чикаго, 1968 р., ст. 32.
9. "Запашність поля", збірка оповідань. Вінніпег-Чикаго, 1971 р., ст. 200.
10. Верить и любит. Збірка оповідань, перекладених на російську мову. Буенос-Айрес, 1962 р., ст. 93.
11. "Шалом", життя і праця д-ра М. Гітліна, Вінніпег-Торонто, 1973 р., ст. 128.
12. "Золота осінь", збірка оповідань, Вінніпег-Торонто, 1974 р., ст. 146.
13. "Далекі береги", збірка оповідань. Видання "Світло на Сході", Німеччина, 1975 р., ст. 152.
14. "Квіти на камені", повість. Вінніпег-Торонто, 1976 р., ст. 264.
15. "Одного дня", збірка оповідань. Вінніпег-Торонто, 1977 р., ст. 148.
16. "Далекі зорі", збірка поезій, Вінніпег-Торонто, 1978 р., ст. 170.

Переклади з російської мови на українську:

1. "Єлисей Сукач" — І. Лазарева. З історії євангельсько-баптистського руху в Україні. Вінніпег-Торонто, 1950 р., ст. 80.
2. "Останні дні Єрусалиму" — І. Мордовцева, Торонто-Чикаго, 1959 р., ст. 36.
3. "За віру" — життя і праця В. Г. Павлова. Торонто-Чикаго, 1960 р., ст. 40.
4. "Джордж Мюллер" — Фр. Г. Верне. Його життя і праця. Торонто-Чикаго, 1961 р., ст. 184.
5. "Повноцінне життя" — д-р О. Смит, ст. 38.
6. "Штундист Павло Руденко" — С. Степняка. Повість з життя перших т. зв. "штундистів" в Україні. Чикаго-Вінніпег, 1968 р., ст. 246.
7. "Серце людини" — д-р Я. Юк. Вінніпег, 1972 р., ст. 24.

Усі ці книжки можна виписувати по адресі:

DORONA PRAVDY
P.O. Box 3, Station D
Toronto, Ont.
Canada — M6P 3J5